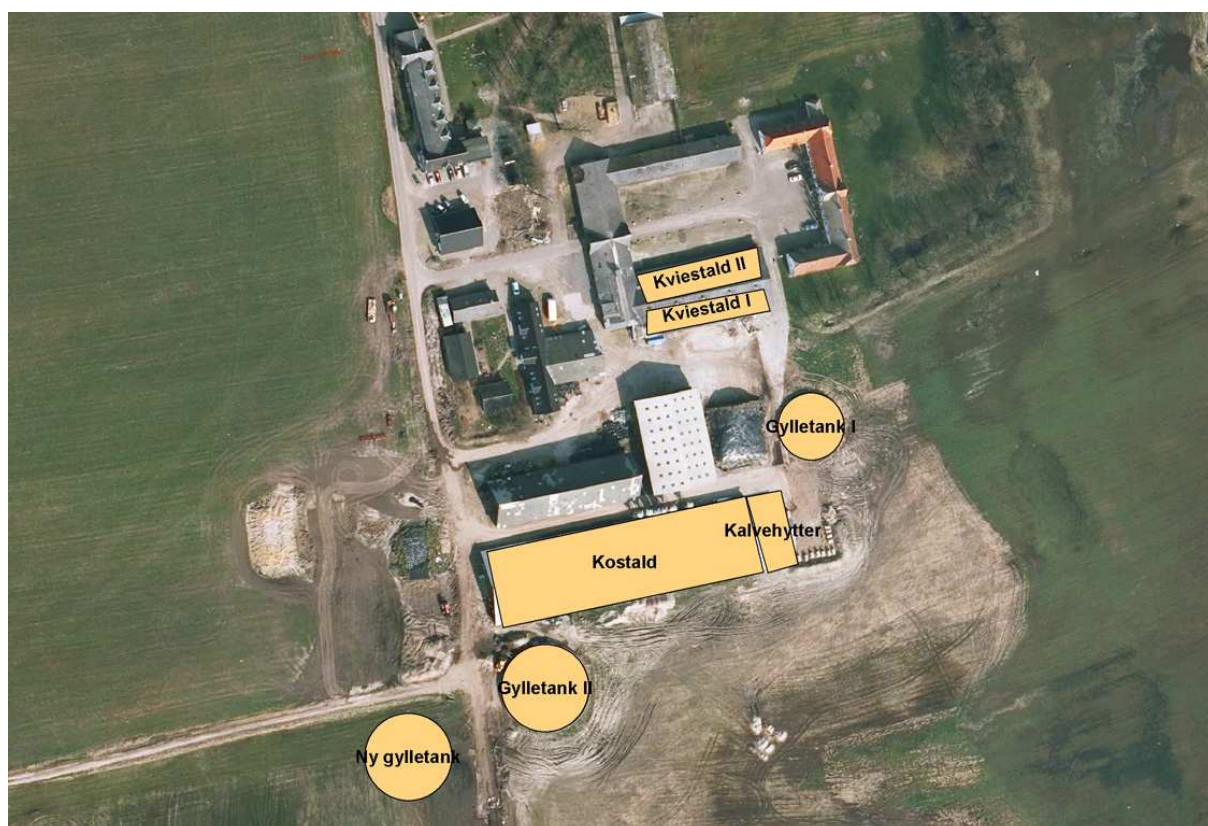

Dato: 15.07.2009
Sagsnr.: 040812-2007
Henv. til: Brian Daniel Bak
Tlf.: 96117795

§ 12 Miljøgodkendelsestillæg nr. 1 til eksisterende kapitel 5 miljøgodkendelse af 15. februar 2006

AF

kvægbrug på matr. nr. 1a m.fl., Handbjerg Hovgård, Handbjerg
beliggende Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR EJENDOMMEN	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
INDLEDNING.....	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
ANLÆGGET - MILJØGODKENDELSENS VILKÅR.....	9
GENERELLE FORHOLD	9
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	<i>9</i>
<i>Det ansøgte husdyrbrug .....</i>	<i>9</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Drift .....</i>	<i>10</i>
<i>Stalde .....</i>	<i>11</i>
<i>Ventilation .....</i>	<i>11</i>
<i>Rengøring af staldanlæg.....</i>	<i>11</i>
<i>Foder .....</i>	<i>11</i>
<i>Ensilage opbevaring og håndtering.....</i>	<i>11</i>
<i>Fyringsanlæg.....</i>	<i>12</i>
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof m.v. ....</i>	<i>12</i>
<i>Affald og kemikalier .....</i>	<i>12</i>
<i>Døde dyr.....</i>	<i>12</i>
<i>Sprøjtemidler og medicin.....</i>	<i>12</i>
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDTERING	13
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning.....</i>	<i>13</i>
<i>Påfyldning af gyllevogne .....</i>	<i>13</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning .....</i>	<i>13</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	14
<i>Ammoniak.....</i>	<i>14</i>
<i>Lugt.....</i>	<i>14</i>
<i>Transport.....</i>	<i>14</i>
<i>Støj.....</i>	<i>14</i>
<i>Støv.....</i>	<i>15</i>
<i>Lys .....</i>	<i>15</i>
<i>Spildevand .....</i>	<i>15</i>
<i>Skadedyr .....</i>	<i>16</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld.....</i>	<i>16</i>
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	16
<i>Miljø- og ressourcestyling.....</i>	<i>16</i>
<i>Renere teknologi.....</i>	<i>17</i>
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	17
OPHØR AF HUSDYRBRUGET.....	17
AREALER - MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	18
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	18
<i>Lokalisering og planmæssige forhold.....</i>	<i>18</i>
<i>Drift af husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>18</i>
<i>Udskiftning af udbringningsarealer .....</i>	<i>18</i>
<i>Sædskifte .....</i>	<i>18</i>
<i>Udbringning af husdyrgødning .....</i>	<i>18</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER.....	19
<i>Fosfor .....</i>	<i>19</i>
<i>Nitrat .....</i>	<i>19</i>
<i>Overfladevand .....</i>	<i>19</i>
<i>Grundvand.....</i>	<i>19</i>
<i>Affaldsprodukter til jordbrugsformål .....</i>	<i>19</i>

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet .....</i>	<i>19</i>
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	21
KLAGEVEJLEDNING.....	21
OFFENTLIGGØRELSE	21
RETSBESKYTTELSE	22
RETSBESKYTTELSE.....	22
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	23
OPLYSNINGER OM GÆLDENDE LOVGIVNING	23
ANLÆGGET - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	25
GENERELLE FORHOLD	25
<i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	<i>26</i>
<i>Det ansøgte husdyrbrug .....</i>	<i>26</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold.....</i>	<i>26</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	28
<i>Drift .....</i>	<i>28</i>
<i>Stalde .....</i>	<i>28</i>
<i>Ventilation .....</i>	<i>33</i>
<i>Rengøring af staldanlæg.....</i>	<i>33</i>
<i>Foder .....</i>	<i>33</i>
<i>Ensilage opbevaring og håndtering.....</i>	<i>34</i>
<i>Fyringsanlæg.....</i>	<i>34</i>
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof.....</i>	<i>34</i>
<i>Affald og kemikalier .....</i>	<i>35</i>
<i>Døde dyr.....</i>	<i>36</i>
<i>Sprøjtemidler og medicin.....</i>	<i>37</i>
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNTERING	38
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning.....</i>	<i>38</i>
<i>Påfyldning af gyllevogne .....</i>	<i>39</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning .....</i>	<i>40</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	40
<i>Ammoniak.....</i>	<i>41</i>
<i>Lugt.....</i>	<i>43</i>
<i>Transport.....</i>	<i>45</i>
<i>Støj.....</i>	<i>46</i>
<i>Støv.....</i>	<i>47</i>
<i>Lys .....</i>	<i>47</i>
<i>Spildevand.....</i>	<i>47</i>
<i>Skadedyr .....</i>	<i>48</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld.....</i>	<i>48</i>
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	50
<i>Miljø- og ressourcestyring.....</i>	<i>50</i>
<i>Renere teknologi.....</i>	<i>51</i>
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	53
OPHØR AF HUSDYRBRUGET.....	53
ALTERNATIVE MULIGHEDER	53
AREALER - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	55
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	55
<i>Drift af husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>55</i>
<i>Udskiftning af udbringningsarealer .....</i>	<i>58</i>
<i>Sædskiye .....</i>	<i>58</i>
<i>Udbringning af husdyrgødning .....</i>	<i>58</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER.....	60

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Fosfor</i>	60
<i>Nitrat</i>	62
<i>Overfladevand</i>	65
<i>Grundvand</i>	65
<i>Råstofområder</i>	66
<i>Arter på habitatdirektivets bilag IV</i>	66
<i>Affaldsprodukter til jordbrugsformål</i>	66
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	66
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	67
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	67
BILAG	68
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	68
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	69
BILAG 3 – GYLLETRANSPORTRUTER	70
BILAG 4 – TERRÆNFORHOLD FRA ANLÆG TIL HELLEGÅRD Å	71
BILAG 5 – LUGTGENEAFSTANDE	72
BILAG 6 – FREDEDE OMRÅDER OG BESKYTTELSSESZONER	73
BILAG 7 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	74
BILAG 7 – AREALER DEL 1/5	75
BILAG 7 – AREALER DEL 2/5	76
BILAG 7 – AREALER DEL 3/5	77
BILAG 7 – AREALER DEL 4/5	78
BILAG 7 – AREALER DEL 5/5	79
BILAG 8 – UDSPREDNINGSAREALER OG NITRATUDVASKNINGSRISIKOOMRÅDER	80
BILAG 8-1 – UDSPREDNINGSAREALER OG NITRATUDVASKNINGSRISIKOOMRÅDER	81
BILAG 9 – UDSPREDNINGSAREALER OG JORDBUNDSTYPER	82
BILAG 10-0 – UDSPREDNINGSAREALER BELIGGENDE I BUFFERZONE I OG II	83
BILAG 10-1 – UDSPREDNINGSAREALER OG NATUROMRÅDER I HOLSTEBRO KOMMUNE	84
BILAG 10-2 – HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG NATUROMRÅDER	85
BILAG 11-1 – LAVBUNDSOMRÅDER UDEN FOR OKKERKLASSE OG DRÆNEDE AREALER	86
BILAG 11-2 – LAVBUNDSOMRÅDER UDEN FOR OKKERKLASSE OG DRÆNEDE AREALER	87
BILAG 11-3 – LAVBUNDSOMRÅDER UDEN FOR OKKERKLASSE OG DRÆNEDE AREALER	88
BILAG 12 – TABEL FRA SNS'S SÆDSKIFTENOTAT AF 27.06.2007	89
BILAG 13-1 – § 21 VURDERING FRA LEMVIG KOMMUNE FOR AFGRÆSNINGSAREALER	90
BILAG 13-2 – § 21 VURDERING FRA LEMVIG KOMMUNE FOR AFGRÆSNINGSAREALER	91
BILAG 13-3 – § 21 VURDERING FRA LEMVIG KOMMUNE FOR AFGRÆSNINGSAREALER	92
BILAG 14-1 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	93
BILAG 14-2 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	94
BILAG 14-3 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	95
BILAG 14-4 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	96
BILAG 14-5 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	97
BILAG 14-6 – § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	98
BILAG 15 – SVAR PÅ § 21 VURDERING FRA STRUER KOMMUNE VEDR. GRUNDEVANDSFORHOLD	99
BILAG 16 – KULTUR- OG LANDSKABSOMRÅDER	100
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	101
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	102
BILAG 18 – KOMMENTAR TIL FORSLAG TIL MILJØGODKENDELSE AF HANDBJERG HOVGÅRD FRA JENS NØRGAARD CHRISTENSEN, HEDEGÅRDVEJ 15, 7500 HOLSTEBRO	103
BILAG 19 – DANMARKS NATURFREDNINGSFORENINGES KOMMENTARER TIL FORSLAG TIL § 12 MILJØGODKENDELSE AF KVÆGBRUG PÅ HANDBJERG HOVGÅRDVEJ 5, 7830 VINDERUP	104

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for ejendommen

Godkendelsesdato:	15-07-2009
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12
Husdyrbrugets navn	LANDMAND EGON ESKILDSEN
Husdyrbrugets adresse	Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
Ejendomsnr.	661-0187151
Husdyrbrugets telefonnumre	98651314 / 23436973
Husdyrbrugets ejer og kontaktperson	Egon Eskildsen
Matr. nr.	1a m.fl.
Ejerlav	Handbjerg Hovgård, Handbjerg
CVR-nr. / P-nr.	77600817 / 1002524999
CHR-nr.	55232
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Grønt regnskabspligt, bek 1515 / 14-12-06	Nej
Virksomhedens konsulent	Hedens og Fjordens Landbrugscenter, Karen V. Thomasen, Borregårdsvej 9, 7500 Holstebro, kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500, tlf. 96117563.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Der er ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af kvægproduktionen på husdyrbruget på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup fra

- 230 stk. malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race
- 19 stk. kvier (24-26 mdr.), tung race
- 120 stk. kvier (11-24 mdr.), tung race
- 46 stk. kvier (6-11 mdr.), tung race
- 15 stk. småkalve (0-2 mdr.), tung race
- 37 stk. småkalve (2-6 mdr.), tung race
- 115 stk. tyrekalve (40-50 kg), tung race

til

- 260 stk. malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race
- 20 stk. kvier (24-26 mdr.), tung race
- 132 stk. kvier (11-24 mdr.), tung race
- 50 stk. kvier (6-11 mdr.), tung race
- 15 stk. småkalve (0-2 mdr.), tung race
- 41 stk. småkalve (2-6 mdr.), tung race
- 130 stk. tyrekalve (40-50 kg), tung race

svarende til en udvidelse fra 350,48 DE¹ til 392,99 DE. Produktionsudvidelsen finder sted i eksisterende stalde. Der opføres ny gyllebeholder på 3000 m³. Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt efter § 33 i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 den 15. februar 2006.

Nærværende miljøgodkendelse er udarbejdet i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, og § 12 miljøgodkendelsen er meddelt som et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Indledning

Den 24. august 2006 ansøgte Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup om udvidelse af det eksisterende dyrehold hos hhv. Ringkjøbing Amt og Vinderup Kommune.

I forbindelse med Kommunalreformen kom der nye regler for miljøgodkendelse af husdyrbrug, og Egon Eskildsen har indsendt ny ansøgning den 8. juni 2007 samt supplerende materiale i henhold til den nye godkendelsesordning. Ansøgningen har været i offentlig høring gennem annoncering i Holstebro Onsdag den 17. oktober 2007 med høringsperiode indtil den 31. oktober 2007. Der indkom ingen bemærkninger til i foroffentlighedsperioden.

Forslag til miljøgodkendelse har været i Offentlighedshøring i perioden fra den 24. april 2009 til 10. juni 2009. I høringsperioden indkom der to bemærkninger fra hhv. gyllemodtager samt Danmarks Naturfredningsforening. Holstebro Kommunes

¹ DE: dyreenheder.

bemærkninger til kommentarerne er anført i de respektive bilag. Bemærkningerne fra gyllemodtager (bilag 18) har bevirket, at det har været nødvendigt at finde nye aftalearealer til afsætning af 27 DE i kvæggylle. Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger er vedlagt som bilag 19.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i husdyrbrugsloven. Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet², idet kvægproduktionen er større end 250 DE. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtig, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø.

Produktionen ønskes udvidet med flere malkekøer, kvier, småkalve og tyrekalve i eksisterende stalde. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på ejendommen, der hører under husdyrbruget, såfremt de ikke er omfattet af eksisterende miljøgodkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven. Der drives ikke bivirksomhed. Når ovennævnte er gennemført vil dyreholdet bestå af 260 stk. malkekøer, 20 stk. kvier (24-26 mdr.), 132 stk. kvier (11-24 mdr.), 50 stk. kvier (6-11 mdr.), 41 stk. småkalve (2-6 mdr.), 15 stk. småkalve (0-2 mdr.) og 130 stk. tyrekalve (40-50 kg) alle stor race, hvilket efter de gældende omregningsfaktorer³ svarer til 392,98 dyreenheder.

Meddelelse om godkendelse

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed miljøgodkendelse til en udvidelse af dyreholdet med:

- 30 stk. malkekøer, tung race (>26 mdr.)
- 1 stk. kvier (24-26 mdr.), tung race
- 12 stk. kvier (11-24 mdr.), tung race
- 4 stk. kvier (6-11 mdr.), tung race
- 4 stk. småkalve (2-6 mdr.), tung race
- 15 stk. tyrekalve (40-50 kg), tung race

svarende til en udvidelse på 44,50 DE. Den samlede produktion indeholdt i nærværende tillæg og eksisterende miljøgodkendelse vil derfor være:

- 260 stk. malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race
- 20 stk. kvier (24-26 mdr.), tung race
- 132 stk. kvier (11-24 mdr.), tung race
- 50 stk. kvier (6-11 mdr.), tung race

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996.

³ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

- 15 stk. småkalve (0-2 mdr.), tung race
- 41 stk. småkalve (2-6 mdr.), tung race
- 130 stk. tyrekalve (40-50 kg), tung race

svarende til i alt 392,99 DE på produktionsanlægget på matr. nr. 1a, Handbjerg Hovgård, Handbjerg, beliggende Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning og supplerende oplysninger, kommunens miljøtilsyn på husdyrbruget og kommunens konkrete vurdering samt Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Godkendelsen er meddelt på vilkår, som er beskrevet i kapitlet "Anlægget - Miljøgodkendelsens vilkår" samt "Arealer - Miljøgodkendelsens vilkår", og skal fremover drives efter disse.

På Holstebro Kommunes vegne

Brian Daniel Bak
Biolog

ANLÆGGET - Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

---

1. Virksomheden skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal bedriften dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Lovpligtig registrering iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelse m.v., samt andre relevante oplysninger samt driftsjournal (jvf. bilag 17), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden.
3. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i anlægget, herunder dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, ensilageanlæg og lignende, før ændringen er godkendt af Holstebro Kommune. Det er Holstebro Kommune, der afgør om en ændring medfører godkendelsespligt.
4. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen.
5. Medarbejdere, med ansvar for en bestemt del af driften på virksomheden, skal være bekendt med de herfor gældende vilkår.
6. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

---

7. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

I nedenstående vilkår omkring produktionsomfang anvendes dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet (bekendtgørelse nr. 1695 af 18/12 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere ned 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jvf. dennes bilag 1). Herved fastholdes den produktion målt i antal dyr, der ligger til grund for meddelelse af miljøgodkendelse.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

8. Husdyrbruget har godkendelse til én udvidelse af dyreholdet med:

Antal	Dyreart og dyretype	DE
30 stk.	malkekøer, tung race (>26 mdr.)	35,29 DE
1 stk.	kvier (24-26 mdr.), tung race	0,48 DE
12 stk.	kvier (11-24 mdr.), tung race	4,66 DE
4 stk.	kvier (6-11 mdr.), tung race	1,10 DE
4 stk.	småkalve (2-6 mdr.), tung race	0,87 DE
15 stk.	tyrekalve (40-50 kg), tung race	0,09 DE
Dyreenheder i alt:		42,50 DE

Husdyrbruget har derfor i henhold til nærværende tillæg og eksisterende miljøgodkendelse af 15. februar 2006 godkendelse til ét samlet dyrehold bestående af:

Antal	Dyreart og dyretype	DE
260 stk.	malkekøer, tung race (>26 mdr.)	305,88 DE
20 stk.	kvier (24-26 mdr.), tung race	9,67 DE
132 stk.	kvier (11-24 mdr.), tung race	51,30 DE
50 stk.	kvier (6-11 mdr.), tung race	13,73 DE
15 stk.	småkalve (0-2 mdr.), tung race	2,69 DE
41 stk.	småkalve (2-6 mdr.), tung race	8,92 DE
130 stk.	tyrekalve (40-50 kg), tung race	0,79 DE
Dyreenheder i alt:		392,99 DE

Det tillades, at fordelingen mellem køer og opdræt varierer inden for de maksimale 392,99 DE med en forskydning på indtil 5 DE forskydning i mellem de enkelte dyretyper.

Dyreholdet må ikke overstige 360,29 DE før aftalearealerne i skema 1 er miljøgodkendt af Holstebro Kommune. Ansøger underrettes herom af Holstebro Kommune.

9. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med den til enhver tid gældende produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1 for de seneste fem planperioder (01-08-31/07). Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår 8.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

Der er stillet vilkår om etablering skrbeanlæg på spaltegulv i gangareal i kostald, jvf. afsnittet om Ammoniak under Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

STALDE

10. Kalvehytter skal etableres i tilknytning til eksisterende byggeri, og hytterne skal etableres på det i bilag 2 angivne areal. Arealet skal være befæstet og overholde de lovmæssige krav i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4.
- Alternativt kan kalvehytterne være placeret på dybstrøelsesmætter, der overholder specifikationerne i Landbrugets Byggeblad nr. 095.03-01. Giver anvendelsen af dybstrøelsesmætter anledning til gener eller forurening, kan godkendelsesmyndigheden meddele påbud om, at kalvehytter skal placeres på et befæstet areal, der opfylder specifikationerne i vilkårets 1. afsnit.

VENTILATION

11. Ventilationsanlægget i kviestalden skal rengøres hvert forår.

RENGØRING AF STALDANLÆG

12. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at senge og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

FODER

Ingen vilkår – se under vilkår for støv.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDBTERING

13. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skræner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænedede eller lavbundsjord uden okkerklasse.
14. I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.
15. Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt*	150 meter

*I forhold til Handbjergghus Ungdomskostskole, Handbjerg Hovgårdvej 3, 7830 Vinderup regnes afstanden i forhold til forstanderboligen.

16. Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloe skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

FYRINGSANLÆG

Ingen vilkår

HÅNTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF M.V.

---

17. Olier (mineralsk og bioolie) skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg på oplagsplads med en for vand svært gennemtrængelig belægning uden mulighed for afløb til overfladevand, jord, grundvand eller kloak m.v. Godkendte olie- og dieselolietanke er ikke omfattet af vilkår 17, men reguleres i vilkår 18.

Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde, f.eks. ved brug af en spildbakke. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

18. Godkendte dieselolietanke og olietanke skal placeres på stabilt underlag på en sådan måde, at der ikke er risiko for påkørsel med traktorer eller andet maskinel. Arealet omkring tankene skal holdes ryddeligt, så f.eks. lækager og spild hurtigt opdages.

AFFALD OG KEMIKALIER

---

19. Husdyrbrugets affaldshåndtering, dvs. sortering, opbevaring og bortskaffelse, skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende affaldsregulativer og forskrifter for Holstebro Kommune.

20. Farligt affald herunder spildolie og kemikalieaffald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg på tæt bund og uden mulighed for afløb til overfladevand, jord eller grundvand.

21. Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde, f.eks. ved brug af en spildbakke. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

DØDE DYR

---

22. Døde dyr må ikke give anledning til uhygiejniske forhold eller nedsivning af safter fra dyrene i perioden indtil afhentning. Opbevaringen må i øvrigt ikke kunne give anledning til gener for omgivelserne. Ved øget dødelighed i besætningen, f.eks. grundet sygdom, skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

---

23. Alle sprøjtemidler, herunder rester samt tom emballage skal opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende i et aflåst skab eller rum

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

uden afløb til overfladevand, jord, grundvand eller kloak m.v..

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

---

24. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
25. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal.
26. Håndtering af gylle må kun foregå gennem faste installationer og skal altid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
27. Inden den nye gyllebeholder tages i brug, skal der indsendes dokumentation for, at alle dræn indenfor en afstand af 15 meter fra gyllebeholderen er sløjfet.

PÅFYLDNING AF GYLLEVOGNE

---

28. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
29. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST HUSDYRGØDNING

---

30. Dybstrøelse skal opbevares i stalden indtil udspredning eller på/i en dertil indrettet plads eller beholder, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 4 eller 6. Komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstakke, må ikke placeres på drænedede jorde eller lavbundsarealer. Kompostmarkstakke må placeres i markstakke, såfremt de er overdækkede og placeres, så de overholder kravene for ensilagestakke i vilkår 13 til 15.
31. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 11-0 og 12-0.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

---

32. Der skal etableres skrabere på spaltegulv i gangarealet i kostalden (3) og kviestalden (2B), jvf. bilag 2. Skraberne skal køre minimum hver anden time.

LUGT

---

33. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinier fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.
34. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.
35. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende lugt fra gødningsopbevaringslagre er velbegrundede eller ovenstående vilkår ikke følges, kan kommunalbestyrelsen stille krav om fast overdækning af gyllebeholderne.

TRANSPORT

---

36. Al transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel. Af hensyn til de omkringboende må den daglige transport kun finde sted i tidsrummet mellem kl. 7⁰⁰ og 18⁰⁰. Sæsonbetonet transport samt enkeltstående transporter kan i rimeligt omfang foregå uden for dette tidsrum. Afhentning af mælk må ske uden for dette tidsrum afhængig af mælkebilens planlagte rute.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørsels ophør.

STØJ

---

37. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniiveau målt i dB(A) må i intet punkt udenfor husdyrbrugets skel overstige nedenfor anførte værdier.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

38. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkraV.

Husdyrbruget skal, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkraVene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

KraVet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 37 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

STØV

39. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

LYS

Ingen vilkår.

SPILDEVAND

40. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, og sprøjtemiddelrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

41. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til dræn ved overfladeafstrømning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

SKADEDYR

---

42. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
43. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.
44. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke medfører tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

DRIFTSFORSTYRELSELER ELLER UHELD

---

45. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 11 75 57 (normal arbejdstid) eller miljøvagten på 97429730 eller 24253179 (udenfor normal arbejdstid)
46. Der skal, inden den 1. december 2009, udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan skal sendes til kommunen senest 1. november 2009.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen, herunder placering af drænbrønde på arealet øst for ejendommen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

47. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på ejendommen og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til.

BAT – bedste tilgængelige teknik

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

---

48. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

49. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.
50. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at spild undgås i videst muligt omfang.

RENERE TEKNOLOGI

---

51. Såfremt ejendommen udarbejder grønt regnskab, skal det indsendes til tilsynsmyndigheden. Tilsynsmyndigheden påtager sig samtidig at behandle det grønne regnskab på samme måde som for de virksomheder, der er pligtige til at udarbejde grønt regnskab.
52. Husdyrbruget skal senest i 2010 gennemgås af energifaglig person med det sigte at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ingen vilkår

Ophør af husdyrbruget

---

53. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende.

AREALER - miljøgodkendelsens vilkår

Husdyrbrugets udbringningsarealer

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

---

54. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte arealer, der fremgår af bilag 7.

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

---

55. Der skal til enhver tid over for Holstebro Kommune kunne fremlægges sædskifte og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med oplysninger, der ligger til grund for de i arealgodkendelsens stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

56. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 27,0 DE til Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup (CVR: 25874048).

57. Kvier, svarende til 5,7 DE, skal årligt afgræsse udenfor udspretningsarealet i 5 mdr. om året. Afgræsningen skal finde sted på Harboøre Tage i henhold til ansøgning.

58. Husdyrbruget skal i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler kunne dokumentere, at den overførte husdyrgødning udbringes på i de hertil ansøgte og godkendte arealer.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

---

59. Der må ikke laves nye gylleaftaler uden anmeldelse til kommunen.

60. Ændringer af udbringningsarealet herudover skal anmeldes til kommunen (inden 1. august). Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare end de arealer der, fremgår af denne godkendelse.

SÆDSKIFTE

---

61. Arealerne skal drives med et K6-sædskifte eller et sædskifte der har en lavere N-udvaskning. Andelen af kløvergræs eller vedvarende græs skal som minimum svare til andelen i et K6- sædskifte, jvf. bilag 12.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

---

62. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I bolignære områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

63. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

---

64. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer (ejede og forpagtede) svarende til 360,29 DE indeholdende 6.709 kg P/år.
65. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

NITRAT

---

66. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer (ejede og forpagtede) svarende til 360,29 DE, svarende til maksimal 1,67 DE/ha per planår (1/8-31/7). Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber og markplaner. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning.
67. Der skal samlet etableres 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder udover det af plantedirektoratet til en hver tid gældende lovpligtige krav.

OVERFLADEVAND

Ingen vilkår.

GRUNDEVAND

Ingen vilkår.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFØRMÅL

---

68. Der må ikke udbringes spildevandsslam, bioaske og øvrige affaldsprodukter til jordbrugsformål eller andre jordforbedrende midler eller produkter med indhold af kvælstof eller fosfor, på husdyrbrugets arealer.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

---

69. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
70. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

Ved afgrødehøjde under 10 cm skal det tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Klagevejledning og offentliggørelse

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 12-08-2009 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning. Dog skal det bemærkes, at udnyttelse af en påklaget godkendelse sker på eget ansvar, og ikke indskrænker klagemyndighedens ret til at ændre afgørelsen.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 15-07-2009.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra tidspunktet for bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup.

En kopi af afgørelsen er sendt til orientering til følgende:

- Handbjerghus Ungdomskostskole, Handbjerg Hovgårdvej 3, 7830 Vinderup (nabo).
- Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm (bortforpagter)
- Tommy Jensen Fjordbakken 2, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Claus V. Drechsler, Volstrupvej 3, 7560 Hjerm (bortforpagter)
- Steen Loftager, Ålskovvej 19, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup. (gyllemodtager)
- Lemvig Kommune, Rådhusgade 2, 7620 Lemvig, email: lemvig.kommune@lemvig.dk
- Struer Kommune, Østergade 11-15, 7600 Struer, email: struer@struer.dk
- Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Hedens og Fjordens Landbrugscenter I/S, planteavlkontoret, Nupark 47, 7500 Holstebro, Miljøkonsulent Karen V. Thomasen, email: kvt@hflc.dk.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Arne Christensen, Formand for Danmarks Naturfredningsforening i Vinderup, arne@dn@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

Retsbeskyttelse

Retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen omfatter udvidelse af produktionen på adressen Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup, samt de udspretningsarealer, der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Tillægget til miljøgodkendelsen skal, jvf. § 17 i bekendtgørelse nr. af 18/06-2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2017.

Den eksisterende kap. 5 miljøgodkendelse er meddelt i 2006 og tages op til revurdering i 2014.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddelt påbud eller forbud, jvf. husdyrbrugslovens § 40, stk. 2, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Godkendelsen træder i kraft den 15-07-2009. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om gældende lovgivning

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr 2003.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Udover lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven, museumsloven og vandløbsloven kan bl.a. følgende af de heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for husdyrbruget:

- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug
- Bekendtgørelse nr. 786 af 22. juli 2008 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2008/2009
- Bekendtgørelse nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler
- Bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer
- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1634 af 13. december 2006 om affald
- Bekendtgørelse nr. 723 af 12/09 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand
- Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines
- Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr
- Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler
- Holstebro Kommunes regulativ for erhvervsaffald

Det skal understreges, at det kun er et uddrag af reglerne, og at der i fremtiden kan vedtages nye bestemmelser, som vil kunne medføre andre regler for husdyrbrugets aktiviteter. Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

ANLÆGGET - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning er finder sted.
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.).
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget.
- at energi og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Egon Eskildsen ejer og driver husdyrbruget på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Egon Eskildsen.

Det vurderes at være vigtigt, at andre personer der arbejder på ejendommen, kender godkendelsens vilkår, for den del af driften, som de arbejder med. Der stilles derfor krav herom i miljøgodkendelsen.

Herudover stilles der krav om, at såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer, der er drifts- og miljøansvarlige, skal dette skriftligt anmeldes til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget drives konventionelt ned nedenstående produktionsstørrelse.

Produktionsstørrelse

	Tilladt produktion		Ansøgt udvidelse		Samlet produktion	
	antal	DE	antal	DE	antal	DE
Malkekøer, st. race	230	270,59	30	35,29	260	305,88
Kvier (24-26 mdr.), st. race	19	9,19	1	0,48	20	9,67
Kvier (11-24 mdr.), st. race	120	46,64	12	4,66	132	51,30
Kvier (6-11 mdr.), st. race	46	12,63	4	1,10	50	13,73
Småkalve (0-2 mdr.), st. race	15	2,69			15	2,69
Småkalve (2-6 mdr.), st. race	37	8,05	4	0,87	41	8,92
Tyrekalve 40-50 kg, st. race	115	0,70	15	0,09	130	0,79
I alt (DE)		350,49		42,50		392,99

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau.

Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder maksimalt som gennemsnit over tre planperioder må være på 392,99 DE i kvæg, og med maksimalt 5 DE forskydning i de enkelte dyretyper.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 1,4 km sydøst for sommerhusområdet ved Handbjerg Strand og 1,2 km østsydøst for Vinderup byzone.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra husdyrbruget til nærmeste naboer:	
Nærmeste nabobeboelse (ungdomsskole/funktionærbolig) målt fra kviestald II.	67 m / 126 m
Beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (krav 50 meter)	840 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter)	> 1000 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter)	> 1000 m

Afstand fra anlægget til naturområder:	
Højmose	ca. 10 km
Lobelissø	ca. 7,5 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 4,2 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 2,5 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 2,5 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	> 2,5 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	Der er > 7 km til § 3-sø i internationalt beskyttelsesområde*

* Denne søtype er endnu ikke kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 – sø inden for internationalt beskyttelsesområde er angivet.

Afstand fra stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg:	
Ikke almene vandforsyningsanlæg inkl. markvandingsboringer (krav 25 meter)	>1000 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter)	ca. 3,3 km
Vandløb og søer (krav 15 meter)*	ca. 180 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter)	ca. 150 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter)	> 300 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter)	ca. 30 m
Naboskel (afstand til ny gyllebeholder, krav 30 meter)	ca. 150 m

* Ansøger har oplyst, at arealerne, hvorpå der er bygget, er fyldt væsentligt op i 70'erne og drænenene herunder fungerer sikkert ikke mere. De øvrige dræn kendes ikke den nøjagtige placering af, da ejeren ikke har detaljerede drænkort.

Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1. Ved nabobeboelse forstås beboelse på en anden samlet fast ejendom jf. § 2 i lov nr. 137 af 7. marts 1990, jvf. lovbek. nr. 494 af 12. juni 2003 om udstykning og anden registrering i matriklen. Handbjerghus Ungdomskostskole, Handbjerg Hovgårdsvej 3, 7830 Vinderup har tre bygninger til beboelse for skolens elever, men bygningerne ligger på Handbjerg Hovgårds jord, hvorfor de ikke vurderes som nabobeboelse, men som beboelse på samme ejendom, hvor der et afstandskrav på 15 meter, jvf. bilag 5. Forhold omkring lugt er behandlet under afsnit omkring 'lugt'.

Den nye gyllebeholder er ansøgt placeret i et område, der i henhold til Holstebro Kommunes oplysninger er drænet. Ansøger har oplyst, at han ikke er i besiddelse af detaljerede drænkort, hvorfor den præcise placering af drænenene er ukendt. Holstebro

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Kommune finder ikke, at der er forhold, der taler for at meddele dispensation fra afstandskravene i lovens § 8 vedr. afstand til dræn. Holstebro Kommune stiller derfor i miljøgodkendelse vilkår om, at ansøger inden gyllebeholderen tages i brug skal fremsendes dokumentation for, at alle dræn i en afstand af minimum 15 meter fra gyllebeholder er afbrudte. Dokumentation kan f.eks. bestå af fotodokumentation af rende rundt om gyllebeholderen i min. 1,5 meters dybde i en afstand af 15 meter fra gyllebeholder. Andre former for dokumentation skal skriftlig accepteres af Holstebro Kommune.

Herefter vurderer Natur og Miljø, at det ansøgte overholder afstandskravene i §§ 6, 7, 8 og 20 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbrugets anlæg

Følgende bygninger og anlæg er etableret på ejendommen Handbjerg Hovgårdvej 5. Placeringen fremgår af bilag 2.

1. Stuehus
2. Stalde for opdræt
3. Løsfritsstald med mælkerum, kontor, teknik og toilet.
4. Silohus
5. Maskinhus/foderopbevaring
6. Ensilageplads
7. Gylletanke
8. Forhenværende møddingsplads
9. Fortanke
10. Bygninger anvendt af Handbjerg Ungdomsskole
11. Garage
12. Læsseplads
13. Kalvehytter

Ejendommen, Handbjerg Hovgårdvej 5, har ifølge ifølge BBR et samlet bebygget areal på i alt 9538 m². Heraf er 8721 m² opgjort som erhvervsareal. En del af bygningerne er udlejet til eller opført af Handbjerg Hus Ungdomsskole, Handbjerg Hovgårdvej 3.

DRIFT

Produktionsniveauet ligger relativt stabilt hen over året, og det vurderes, at der ikke vil være sæsonbetonede ændringer i husdyrproduktionen i et omfang, der vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne. Produktionsgodkendelsen vil derfor blive meddelt i form af et maksimalt antal årdsdyr eller producerede dyr, hvor dette er aktuelt.

STALDE

Husdyrbrugets indretning fremgår af bilag 2, og produktionen fremgår af skemaet på næste side.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bygning	Anvendelse	Areal	Kapacitet, antal dyr	Gyllekapa- pacitet	Staldsystem
3	Kostald	3000 m ²	280	940 m ³	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) - gylle
2B	Kviestald I	500 m ²	132	140 m ³	Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal) - gylle
2A	Kviestald II	1500 m ²	91	---	dybstrøelse
13	Kalvehytter	300 m ²	21	---	dybstrøelse

Kostalden (3) er en eksisterende stald, der er opført i 1994 med naturlig ventilation. Stalden er primært indrettet som sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal). Der er et mindre staldareal, der er indrettet med dybstrøelse. Stalden bliver indrettet med skrabeanlæg på spaltegulv i gangarealet, hvorved ammoniakfordampningen beregningsmæssigt nedsættes med 20 % i forhold til stalde uden skraber, såfremt skraberne kører hver 2. time.

Kviestalden (2A og 2B) er bygget i 1966 og senere renoveret til sengebåse i 2004. Der er mekanisk ventilation. Kviestalden er indrettet med to staldsystemer: sengebåsestald med spalter (2B), sengebåsestald med fast bund og dybstrøelsesstald til kalve under 6 mdr. (2A). Der er skraber på det faste gulv for at minimere ammoniakfordampningen. Der er ikke pt. planlagt nogen renovering af stalden. Kviestalden er fuld funktionsdygtig i de næste mange år og vil måske ikke blive renoveret, men engang skiftet ud med en ny stald, hvor de til den tids gældende BAT-muligheder tages med i overvejelserne. I sommerhalvåret (5 mdr.) går 50 stk. kvier på græs, hvilket har betydning for ammoniakfordampningen og mindre ventilationsbehov, som i forvejen er størst om sommeren.

Ansøger har gjort sig følgende overvejelser omkring mulige BAT-tiltag i staldene:

Præfabrikerede faste gulve

Alternativet til det nuværende staldsystem kunne f.eks. være at brække gulvet op for at etablere præfabrikerede faste gulve med dræn, som i forsøg har vist en lavere ammoniakfordampning og dermed opfylder et BAT-byggeblad, Præfabrikerede drænedede gulve, nr.107.04-51. Alternativet er ikke en reel mulighed pga. den høje pris, som skal forrentes med 30 kører med opdræt og desuden er BAT-byggebladet nu til renovering pga. diskussion om dyrevelfærden. Gulvtypen menes at kunne give klovproblemer, efterfølgende sygdomme og dermed ekstra udgifter til dyrlæger.

Gylleforsuring

Indenfor kvægbrug har svovlsyrebehandling af gylle betegnelsen BAT-kandidat jf. BAT-byggeblad 107.04-52. Det skal bemærkes, at årsagen til, at forsuring kun er kandidat skyldes, at udgiften er højere end etablering af præfabrikerede faste gulve, der er referencen.

Teknikken forudsætter desuden at der er ringkanal og gylle i kummerne. I kostalden er der rundskyl og forsuring er muligt. I kviestalden er der ikke ringkanal, så det er

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ikke muligt at lave forsuring. Desuden er betonen i både kviestald og kostald af ældre dato, så forsuring kan risikere at ætse betonen, hvilket er en vigtig årsag til fravalg.

Af andre årsager kan nævnes:

- Det er altid mere problematisk at indføre forsuring i eksisterende stalde end i nye, hvor alt forberedes lige fra starten.
- Forsuring er stadigvæk rimelig nyt og dermed vil landmanden gerne se flere erfaringer inden dette vælges på denne ejendom.
- Forsuring giver et ekstra teknisk anlæg på bedriften, som også skal vedligeholdes. Ekstra kemi på ejendommen, som der skal håndteres korrekt for at undgå risici. Det giver ekstra oplæring af ansatte. Især hvis det er udlændinge med sprogproblemer, som ses oftere i landbruget.
- Ekstra store strømkostninger og dermed udledning af CO₂.
- Ved vilkår om forsuring har landmanden fraskrevet sig muligheden for økologi, idet forsuring ikke må etableres på økologiske bedrifter.

Effekten af gylleforsuring er en 50 % reduktion af ammoniakfordampningen i kvægstalde.

- Af fordele er der en mere homogen gylle, som dog også ofte kan give problemer med flydelaget, hvorfor det er nødvendigt med låg på tankene.

Nedenfor er der lavet beregninger for investering af gylleforsuring. I eksemplet er der til valgt forsuring i den eksisterende kostald. Der kan ikke etableres forsuring i kviestalden, idet stalden er med betonelementer fra 1966. Disse elementer vil sandsynligvis ikke kunne modstå syrepåvirkningen.

Investeringen af et sådant anlæg er på ca. kr. 750.000,- (anlæg + overdækning af min 1 ekstra gyllebeholder). Derudover kommer årlige omkostninger til strøm på ca. kr. 20.000,- og indkøb af svovlsyre på ca. kr. 51.000,- (255 køer x 21 tons gylle/ko x 5 kg svovlsyre/tons gylle x 1,90 kr/kg svovlsyre).

Udgifter på ca. 20.000,- til vedligehold/service ifølge BAT-byggeblad nr. 107.04-52.

I alt omkostninger på 91.000,-.

Ifølge ovennævnte BAT-byggeblad regnes der med 10 års afskrivning, men ingen praktiske erfaringer understøtter dette. Det er vurderet ud fra at, det er et aggressivt miljø.

Når der regnes med en 10 års afskrivning, svarer det til ca. 75.000,- årligt og med en rente på 6 % er det ca. 25.000,- årligt og dermed alt i alt en omkostning på 100.000,- årligt.

Udgifter til forsuring, årligt:

Afskrivning og forrentning	100.000,-
Svovlsyre	51.000,-
EI	20.000,-
Vedligehold, service	<u>20.000,-</u>
I alt	191.000,-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Effekten af forsuring alene i den eksisterende kostald og tilhørende ekstra låg på den nye gylletank er på 1246 kg ammoniak-N (1945 – 699 kg N).

I BAT-byggebladet regnes med en bedre udnyttelsesgrad af husdyrgødningens kvælstof på ca. 10 kr/kg ammoniak-N. Dette svarer til 12.460,- i indtægt. Reelt set lidt mindre idet ca. 7 % af husdyrgødningen afleveres til gyllemodtagere.

Omkostningerne reduceres med indtægterne til ca. 179.000,-. Omkostningen bliver derfor ca. 145 kr/kg ammoniak-N.

Dækningsbidraget på køer er ifølge Landscentrets budgetkalkuler for 2009: 9.185 kr/årsko. Dækningsbidraget i alt 260 køer x 9.185 kr/årsko: 2.389.100,-. Omkostninger i forhold til dækningsbidraget: 8 %

I forbindelse med endeligt krav om omfang af BAT skal der være proportionalitet mellem udgift og effekt. Etablering af gylleforsuring vil koste ca. 145 kr/kg ammoniak-N reduceret, når det etableres i kostalden. Eller vurderet ud fra dækningsbidraget – 8 % af dækningsbidraget.

Separation

Separation af husdyrgødning er ikke BAT. Ammoniakfordampningen fra stald og N- og P-tilførsel til markerne er uændret dermed. En miljømæssig fordel ved separation af husdyrgødningen på nuværende tidspunkt er alene i relation til håndterings- og fordelingsmæssige forhold.

Afbrændingsproblematikken omfatter en stor afgift samt, det væsentligste, at der ikke findes godkendte egen-kontrolprogrammer til monitorering af emissioner ved forbrændingsprocessen på gårdanlæg.

Udgiften vil sandsynligvis løbe op i ca. 1.000.000,-.

Da der er tilvejebragt tilstrækkeligt udbringningsarealer er separation ikke valgt.

Skrabeanlæg

Jf. listen over virkemidler i bilag 3 til husdyrloven vil etablering af skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal give 20 % ammoniakreduktion.

Ved etablering af skrabeanlæg reduceres ammoniakfordampningen. Dette tiltag er ansøger indstillet på at etablere for at imødekomme kravet om BAT på staldindretning.

Vurdering af ansøgt staldsystem og ansøgers overvejelser om staldindretning i relation til BAT

Holstebro Kommune er enig i ansøgers proportionalitetsbetragtninger og finder, at udskiftning af det eksisterende gulvsystem til præfabrikerede faste gulve ikke vil være proportionelt.

Holstebro Kommune er for så vidt enig i ansøgers vurdering i forbindelse med implementering af gylleforsuring, men finder at indtægtssiden er underestimeret, da

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

arbejdslettelsen ved anvendelse af forsuret gylle ikke er indregnet. Herudover vil overdækning af 3000 m³ gyllebeholderen reducere mængden af regnvand i gyllebeholderen. I Vestjylland forventes det, at der falder ca. 700 mm. regn, og efter fordamning regnes der med 400 mm, svarende til minimum 300 m³ regnvand, der skal udsprede på marken. Herudover vil forsuret gylle kunne anvendes som fuldgødsning, da gyllen indeholder svovl fra syretilsætningen. Ovenstående vurderes at give en årlig besparelse i anvendelsen af ressourcer, herunder arbejdstid på mellem kr. 10.000-15.000. Dette vil imidlertid kun reducere omkostninger i forhold til dækningsbidraget til ca. 7 %, og omkostningen pr. kg reduceret ammoniak til omkring 130 pr. kg. Holstebro Kommune finder derfor ikke, det vil være proportionalt at implementere gylleforsuring på husdyrbruget.

Holstebro Kommune har i forhold til nærværende bedrift ingen supplerende bemærkninger til det anførte under separation.

Holstebro finder, at med den pågældende udvidelse, er etablering af skrabe anlæg på spaltegulve i gangareal det mest hensigtsmæssige BAT-tiltag på husdyrbruget. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at skrabe anlægget skal køre mindst hver 2. time.

Samlet vurdering

Det vurderes, at gødningshåndtering i eksisterende stalde er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen. Der er derfor ikke anledning til fastsættelse af vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen. Såfremt staldene ændres, renoveres eller der bygges nyt, skal disse stalde vurderes iht. bedste tilgængelige teknologi (BAT).

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler.

Overordnet er det Natur og Miljø vurdering, at en landmand igennem god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. kan overholde kravet om BAT mht. husdyrbrugets drift. Såfremt der ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri af nye staldanlæg, skal dette vurderes iht. BAT.

Kalvehytter

Småkalvene er opstaldet i kalvehytter øst for kostalden i en kortere periode, jvf. bilag 2, hvilket er godt dyrevelfærdsmæssigt. Senere flyttes de til kviestalden, hvor de går på dybstrøelsesgulv. Kalvehytterne er placeret i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsmasse, og kalvehytterne er placeret på og udenfor et befæstet areal.

Det befæstede areal opfylder ikke kravene til afløb, jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsen bestemmelser. Da der hverken er fast bund med korrekt fald med afløb, er der risiko for punktkildeforurening på området. Der vil derfor i miljøgodkendelse blive

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

stillet vilkår om, at kalvehytterne skal etableres på dybstrøelsesmåtter, der overholder specifikationerne i Landbrugets Byggeblad nr. 095.03-01. Alternativt kan der indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse etableres en befæstet plads med afløb, på arealet øst for kostalden, efter anmeldelse heraf til Holstebro Kommune.

VENTILATION

Ventilation i kostalden (3) og kalvehytterne (13) foregår ved naturlig ventilation, mens kviestaldene (2A og 2B, jvf. bilag 2) ventileres med et ældre mekanisk anlæg. Afkastene er ført 1 meter over kip.

I sommerperioden foregår ventilationen i næsten alle stalde naturligt, da en stor del af ungdyrene i denne periode er på græs. Ca. 80 % af dyrene er placeret i stalde med naturlig ventilation. 50 stk. kvier i alderen 6-11 mdr. går i 5 mdr. i sommerhalvåret på Skov- og Naturstyrelsens arealer ved Harboøre Tange i Lemvig Kommune. Dette vil være medvirkende til at reducere behovet for ventilation i kviestaldene.

Ansøger har oplyst, at ventilatorerne i kviestaldene starter op, når det er varmt og således især om sommeren, hvor der er færre dyr på stald. Ventilatorerne rengøres efter behov for at fjerne snavs m.m. mhp. at minimere støj og unødigt energiforbrug.

For at reducere energiforbruget og begrænse evt. støjgener i/fra staldene med mekanisk ventilationsanlæg (2A og 2B, jvf. bilag 2) er det vigtigt, at ventilationsanlægget rengøres om foråret og vedligeholdes, så det fungerer optimalt. Der stilles vilkår vedr. dette med henblik på at sikre, at ventilatorerne til stadighed kører energi- og støjmæssigt optimalt. Ventilationssystemerne på ejendommen forventes herved ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende.

Holstebro Kommune har vurderet, at det ikke vil være proportionelt p.t. at stille krav om supplerende BAT til de eksisterende kviestalde. Når de eksisterende stalde på et senere tidspunkt skal renoveres skal ventilationsformen vurderes i relation til principperne for BAT, ligesom forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

RENGØRING AF STALDANLÆG

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

Der anvendes tørt foder bl.a. i forbindelse med fodring af kalve og køer. Dette kan give anledning til støvgener. Foder opbevares i overdækket plansilo og foderlade.

Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om opbevaring og anvendelse i relation til støj- og støvgener for omgivelserne og i forhold til skadedyr.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDTERING

Det er estimeret, at der årligt vil blive produceret ca. 5.400 m³ ensilage på bedriften. Der er et eksisterende ensilagesilohus med en kapacitet på 1.890 m³ samt en ensilageplads med en kapacitet på 2.400 m³. Det vurderes, at der i fremtiden vil være behov for at placere omkring 20 % af ensilagen i markstakke svarende til 1.100 m³.

Ensilage i markstakke

Saftgivende ensilage må ikke placeres i markstak. Ikke-saftgivende ensilage opbevaret på marken i markstak skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år, da ensilagespild kan medføre en udvaskningsrisiko. Ensilageoplæg i marken skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Naboskel	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt*	150 meter

I forhold til Handbjerghus Ungdomskostskole, Handbjerg Hovgårdvej 3, 7830 Vinderup regnes afstanden i forhold til forstanderboligen.

Der stilles vilkår angående placering af ensilagestakke, samt vilkår om journal for placering af stakkene på kort m.v. Desuden stilles der vilkår om, at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på/i et anlæg, der overholder reglerne for gødningsopbevaring i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Herudover stilles der vilkår om, at overdækningsmateriale løbende fjernes fra marken. Ligesom der stilles vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på drænede jorde eller lavbundsarealer uden okkerklassificering, hvor risikoen for udvaskning af næringsstoffer er større end ellers. Arealerne fremgår af bilag 11.

FYRINGSANLÆG

Stuehuset opvarmes med olie. Dette forbrug ligger på ca. 19.000 l/år. Forbruget dækker også opvarmning af idrætshal, værksted og opholdsrum/kantine til hestestald. Halvdelen af stuehuset er medhjælperbolig. Der stilles ikke skærpede krav vedr. opvarmning af ejendommen.

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Fabrikant	Type nr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	I maskinhuset	Ukendt	Ukendt	2008	Dieselolie, O. 6000 l.

*Tanken skal sløjfes senest den 31. august 2008

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at opbevaring og håndtering af olie og brændstof skal foregå på en måde således, at der ikke opstår risiko for forurening af jord, grundvand eller undergrund.

Olie og kemikalier

På husdyrbruget opbevares olie og spildolie i olietromler med tætsluttende låg. Tromlerne er placeret inde i maskinhuset på spildbakke. Der afhændes årligt ca. 50 liter spildolie til DLG.

DLG er i henhold til Holstebro Kommunes erhvervsregulativ ikke godkendt til at transportere eller modtage spildolie, der henregnes som farligt affald. Ansøger har oplyst, at DLG-ordningen med spildolie består i, at Dansk Oliegenbrug AS afhenter spildolien, så det ikke konkret er DLG som afhenter, men blot har kontakten. Dansk Oliegenbrug A/S er af Holstebro Kommune godkendt til at modtage og transportere flydende spildolieaffald. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbruget skal håndtere affald i henhold til erhvervsregulativet, herunder fremvise dokumentation for afhændelse af farligt affald til godkendt transportør eller modtager.

Olie og kemikalier m.v. skal opbevares i egnede beholdere, der er placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med en for vand svært gennemtrængelig belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af de pågældende stoffer kan holdes indenfor et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området. Ovenstående sikres ved vilkår.

Natur og Miljø vurderer, at kravet om BAT overholdes ud fra de stillede vilkår.

AFFALD OG KEMIKALIER

Ansøger har oplyst, at affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående:

Skema over fast affald

ISAG kode	Art	Mængde, nudrift	Mængde, ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
19.00	Forbrændings egnet	10 bigbags	10 bigbags	bigbags	Til vognmand til genbrugsplads
50.00	Papir/pap				
52.00	Plast (EAK-kode 02 01 04)	6400 m ²	6400 m ²	På fast bund	Til vognmand til genbrugsplads
52.06	Heraf PVC				

Skema over olie- og kemikalieaffald

EAK kode	Art	Mængde, nudrift	Mængde, ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
13 02 03	Spildolie	50 liter	50 liter	Olietromle	DLG-ordning
20 01 18	Medicinrester				
16 06 0	Akkumulatorer	2	2		Jernhandler
02 01 02	Animalsk affald	35 dyr	40 dyr	Fast bund	DAKA
16 01 07	Oliefiltre	2	2		Genbrugsplads
07 01 08	Desinfektionsmiddel	5x200 liter	6x200 liter	Malkestald	

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget.

Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der stilles vilkår om, at affald der kan forurene jord, grundvand eller overfladevand samt olie- og kemikalier skal opbevares i lukkede beholdere på fast underlag uden mulighed for, at evt. spild kan løbe til fx jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde m.v.

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal man på husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler. Der er stillet vilkår om opbevaring af farligt affald, der skal sikre at produkterne opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning.

DØDE DYR

Animalsk affald opbevares overdækket på jorden indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl. På husdyrbrug, hvor husdyrproduktionen overstiger et årsgennemsnit på 500 dyreenheder, gælder endvidere, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune har vurderet, at såfremt der opstår risiko for uhygiejniske forhold, såsom udsivning af væske fra kadavere til f.eks. jorden, skal dyrene placeres således, at dette ikke er muligt. Dette kan ske på en dertil egnet container eller på befæstet areal med afløb til opsamlingsbeholder. Kadaverne skal placeres, så de

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ikke giver anledning til gener for omgivelserne, og ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container. Det vurderes, at denne opbevaringsform er tilfredsstillende, da antallet af døde dyr i kvægbesætninger generelt er relativt lavt. Idet det vurderes, at opbevaringen ikke giver anledning til uhygiejniske forhold i perioden indtil afhentning, stilles der kun vilkår, der sikrer ovenstående.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Opbevaring

Maskinstation står for sprøjtning af marker, og der opbevares derfor ikke sprøjtemidler på ejendommen. Produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg opbevares i tank- og teknikrum. Der opbevares hverken medicin eller kunstgødning på ejendommen.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i fx en spildbakke. Ovenstående sikres ved vilkår.

Håndtering af marksprøjte

Maskinstationen forestår sprøjtningen af husdyrbrugets arealer.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, Tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Natur og Miljø's vurdering, at kravet om BAT overholdes ud fra de stillede vilkår.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Malkekøerne er opstaldet i løsdriftsstald med sengebåse med spalter. Gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Kvierne (6-11 mdr.) er opstaldet i sengebåse med spalter og går på græs uden for harmoniarealet i perioden maj til september. Kvierne (11-26 mdr.) er opstaldet i sengebåse med fast gulv og skraber.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 7.306 m³ gylle samt 3.176 m³ afløb fra ensilagepladser og vaskevand, svarende til en opsamlet mængde på 10.482 m³.

I nedenstående skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1981	1998*	1.825	1.825
Gyllebeholder II	1994	2005	2.800	2.800
Ny gyllebeholder III	2009		---	3.000
Gyllekanaler (løsdriftsstald, 3)		---	940	940
Gyllekanaler (kviestald, 2B)		---	140	140
Fortank		---	50	50
Fortank til ensilageplads		---	95	95
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			5.850	8.850

* Der er i 2009 indsendt anmodning om 10-års gyllebeholderkontrol

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 10 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Gyllebeholderne er ikke forsynet med fast overdækning. Der er etableret naturligt flydelag på gyllebeholderne, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Det vurderes, at der med de stillede vilkår leves op til BAT.

PÅFYLDNING AF GYLLEVOGNE

Gyllekørsel på ejendommen og til lejede/forpagtede arealer vil udelukkende blive foretaget af maskinstation. Overpumpning af gylle til gyllevogn foregår under opsyn ved læsning med traktorpumpe med dødemandsknap. Når traktorpumpen er i brug, vil den altid være under opsyn, så overpumpning undgås.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Der er i tilknytning til gyllebeholderne på 1.825 m³ og 2.800 m³ etableret læssepladser med afløb. Det er i ansøgningsmaterialet oplyst, at der ved læsning anvendes traktorpumpe. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår om, at der skal etableres læsseplads med afløb til opsamlingsbeholder ved den nye gyllebeholder på 3000 m³. Der stilles vilkår herom.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Fem køer er opstaldet på dybstrøelse, og opdræt indtil 6 måneder går ligeledes på dybstrøelse. Dybstrøelsen ligger i stalden i 3 til 6 måneder inden det køres direkte ud på marken og udspreddes eller lægges i markstak. Markstakken er overdækket med plast. Tyrekalvene opstaldes i kalvehytter. Dybstrøelse fra tyrekalvene anvendes til etablering af flydelag i gyllebeholdere. Der muges ud ca. hver 14. dag hos tyrekalvene.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt de supplerende oplysninger bliver der efter udvidelsen årligt produceres ca. 182 tons / 309 m³ dybstrøelse.

Dybstrøelsesgødningen fra hundyrsofdrættet og køerne har ligget i staldene i over 3 mdr., hvorfor det oftest vil være så kompostlignende, at det kan opbevares overdækket i marken. Dybstrøelsen skal i så fald have en tørstofprocent er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse fra tyrekalve kan ikke udlægges i markstak, da dybstrøelsen ikke er kompostlignende. Holstebro Kommune finder derfor, at den anvendte praksis med at anvende dybstrøelsen i gyllebeholderne til etablering af naturligt flydelag er miljømæssig forsvarlig.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke generelt er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Holstebro Kommune stiller derfor i miljøgodkendelsen krav til placeringen af markstakkerne i relation til naboer og lign. samt sårbare områder såsom lavbundsarealer uden okkerklassificering og jord i nitratklasseområder, hvor udvaskningen af næringsstoffer vil være højere end ellers. Der stilles krav om, at udlægning af dybstrøelseskompost i markstakke skal registreres på samme måde som ensilagemarkstakke, hvorfor de ikke må placeres lavbundsarealer uden okkerklasse. Da ansøger har oplyst, at han ikke har kendskab til drænenes placering skilles der ydermere vilkår om, at markstakke ikke må placeres på drænedede arealer, jvf. bilag 11.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, der omfatter:

- 1) *EF-fuglebeskyttelsesområder,*
- 2) *EF-habitatområder,*
- 3) *Ramsarområder.*

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Godkendelse af husdyrbrug efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, må ikke meddeles, såfremt dette kan indebære forringelse af områdets naturtyper og levestederne for arterne, eller kan medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

Tilsvarende gælder for Ramsarområderne, at meddelelse af miljøgodkendelse for husdyrbrug skal administreres på en sådan måde, at myndighederne fremmer beskyttelsen af områderne.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen er projektet vurderet iht. ovennævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Natur og Miljø skal desuden vurdere, om husdyrbruget kan drives uden at påføre omgivelserne forurening der er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet – herunder må driften ikke stride imod retningslinier i Regionplanen 2005 fra Ringkjøbing Amt.

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.632 kg N/år, hvilket er en meremission på 631 kg N / år i forhold til nudrift efter 15 % reduktion.

Beskrivelse	N-emission
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-699 kg N/år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Emission fra stalde omfattet af kravet om 15 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.568 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	312 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	751 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	3.632 kg N / år
Meremission	631 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 15 %

Da ansøgningen blev indsendt i 2007 er kravet om ammoniakreduktion gældende for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring på 15 %. Der sker udvidelse eller ændringer, hvoraf ikke alle udløser krav om ammoniakreducerende tiltag, i alle staldene på husdyrbruget. Den eksisterende produktion er ikke omfattet af 15 % reduktionskravet. Kravet om 15 % reduktion i forhold til referencestaldsystemet er opnået ved at etablere skrabere i løsdriftsstalden (3) og i kviestald I (2B), hvilket resulterer i en forventet ammoniakfordampningsreduktion på 20 % i de to stalde.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3 samt højt målsatte naturområder

Der findes ikke indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen naturtyper, som er omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afstanden fra ejendommen til de nærmeste højt målsatte naturområde er ca. 1,1 km. Der er tale om et B-målsat strandengsområde nord for anlægget nær Handbjerg.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Naturområdet har en tålegrænse på 30-40 kg N/ha, og området vurderes at være særlig kvælstoffølsomt.

Ca. 1,2 km syd for ejendommen ligger et A-målsat rigkærsområde med en fin flora af bl.a. orkidéerne maj-gøgeurt og skov-gøgelilje, jvf. bilag 10-2. Tålegrænsen for området er 15-25 kg N/ha. I henhold til Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) er baggrundsbelastningen på ca. 17 kg N/ha, og naturområdets tålegrænse er derfor allerede overskredet i dag. Udvidelsen af husdyrbruget vil medføre en merbelastning af kærret på ca. 0,008 kg N/ha svarende til forøgelse af ammoniakdepositionen på mindre end 0,5 ‰ af baggrundsbelastningen. Samlet vil husdyrbruget efter udvidelsen belaste naturområdet med ca. 0,044 kg N/ha, svarende til mindre end 3 ‰ af baggrundsbelastningen. Det kan ikke afvises, at udvidelsen vil have en negativ virkning på kærret, da tålegrænsen er overskredet, men Holstebro Kommune vurderer, at merbelastningen er af en sådan størrelsesorden, at belastningen ikke vil medføre en væsentlig tilstandsændring.

Herudover ligger indenfor en afstand af under 1 km fra ejendommen nogle kulturprægede enge, som er C-målsatte og som i langt mindre omfang vurderes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstofnedfald.

Mark nr. 9-0 er registreret som beskyttet eng i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, og ansøger har meddelt at området ikke vil blive anvendt til udbringning af husdyrgødning fremover. To mindre arealer i tilknytning hertil er også § 3 registreret, men er jf. ældre luftfotos områder, som også tidligere har været i omdrift. Kommunen har derfor ingen indvendinger imod udbringning her.

Udspretningsarealer i Struer Kommune

I henhold til Struer Kommunes udtalelse vurderes overdrevsarealet nord for mark nr. 11-0 og 12-0 at være omfattet af lovens § 7. Etablering af markstakke med komposteret dybstrøelse indenfor en afstand af 300 meter fra overdrevsarealet vurderes, at medføre en forøget ammoniakdeposition på habitatet. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på marknr. 11-0 og 12-0.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder

Afstanden til det nærmeste Natura 2000-område er stor, ca. 7,5 km til EF-Habitatområde nr. 41, Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 29, Flyndersø og Skalle Sø.

På grund af den store afstand vil belastningen fra anlægget være ringe, og der er derfor ikke foretaget beregninger af kvælstofdepositionen her.

Arter på habitatdirektivets bilag IV

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen eller dens udspretningsarealer:

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten forekommer ved Struer og lever muligvis også nær ejendommen. Birkemusen er tilknyttet mange forskellige habitattyper, og er med sin levevis næppe truet af projektet.

Odder: Lever udbredt i Hellegård Å, men er næppe truet af projektet.

Markfirben: Er i 2005 eftersøgt ved Stubbergård Sø / Flyndersø uden fund.

Stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø: Hverken ejendommen eller udbringningsarealerne er i regionplanen registreret som 'område med værdifulde paddelokaliteter', og der foreligger ikke aktuelle registreringer af de tre arter her. Det er vigtigt, at der ikke sker afdrift af gødning eller sprøjtemidler fra udbringning af husdyrgødning.

Grøn kølleguldsmed: Arten forekommer udbredt i Storå, men vurderes ikke at blive påvirket af projektet under forudsætning af korrekt gødningshåndtering. De øvrige insektarter på bilag IV formodes ikke at forekomme i Vestjylland.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtmissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtmissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning.

Staldlugtmission beregnes bl.a. på grundlag af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udarbejdet af MLK Fyn, maj 2002. Staldlugtmission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på husdyrbruget, dvs. under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

(OBS: nedenstående viser afstanden for den beregningsmetode, der giver det værste scenario af de to modeller).

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	326 meter (ny model)		247 meter (FMK)	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	217 meter (ny model)		162 meter (ny model)	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	94 meter (FMK)	45 meter (FMK)	11 meter (FMK)	97 meter (FMK)	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Samlet vurdering for lugt

Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. Anlæggets nærmeste nabo uden landbrugspligt er Handbjerghus Ungdomskostskole, der har tre bygninger til beboelse for skolens elever. Disse bygninger er imidlertid beliggende på Handbjerg Hovgårdvej 5's jord. Holstebro Kommune har vurderet, at disse bygninger ikke bør indgå i lugtvurderingen, da Holstebro Kommune anskuer bygningerne som beboelse på samme ejendom. Den nærmeste bygning på mat. nr. 1 av Handbjerg Hovgård, Handbjerg, hvorpå ungdomskostskolen er beliggende, er i BBR registreret som garage, hvorfor denne ekskluderes fra vurderingen. Holstebro Kommune har derfor i vurderingen af geneafstanden taget udgangspunkt i afstanden til hovedbygningen, der er beliggende ca. 91 meter fra kviestaldens centrum, jvf. bilag 5. Afstanden til forstanderboligen fra kviestaldens centrum er ca. 140 meter.

Lugtgeneafstanden multipliceret med en faktor 1,2, ved placering af alle kreaturerne i en stald, er 113 meter. Afstanden fra centrum af kostalden eller kalvehytteområdet til hovedbygningen på Handbjerghus Ungdomskostskole er ca. 151 meter. Når den beregnede maksimale lugtgeneafstand multipliceret med en faktor 1,2 er mindre end den faktiske afstand ekskluderes staldene og de heri ansøgte kreaturer i beregningerne. Den korrigerede lugtgeneafstand er derfor beregnet som afstanden fra kviestaldene og er baseret på de i staldene ansøgte kreaturer. Den korrigerede lugtgeneafstand er beregnet til 45 meter, mens den faktiske afstand til Handbjerghus Ungdomskostskole er ca. 91 meter. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget overholder afstandskravet til nabobeboelsen, da der ikke ligger andre husdyrbrug over 75 DE i en afstand af 300 meter fra Handbjerghus Ungdomskostskole.

Der er ingen samlet eller bymæssig bebyggelse inden for en afstand af 800 meter fra anlægget. Lugtgenekriterierne efter både FMK-modellen og Ny-Lugtvejledning er derfor overholdt. På den baggrund vurderes det, at kvægbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger. Det vurderes dog, at gyllebeholdere er dækket ind under de generelle afstandsregler og set i forhold til placeringen af beholdere på husdyrbruget i forhold til omkringboende, vil der ikke blive stillet skærpede vilkår til gyllebeholdere eller udbringningspraksis.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener der er væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk forekomme udenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 3. Der afsættes husdyrgødning svarende til 27 DE til Fjordbakken 9, 7830 Vinderup. Gylleaftalearealerne er beliggende i forbindelse med bedriftens egne udbringningsarealer..

Skematisk oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		
	før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Indkøbte foderstoffer	12	18	50
Fyrings- og dieselolie	6	6	0
Husdyr til/fra husdyrbruget	25	30	20
Mælk	183	183	0
Husdyrgødning	100*	145*	45
Grovfoder / ensilage	40	50	25
Handelsgødning	2	10	400
Andre (erhvervsaffald)	5	5	0
Dyrlæge	50	50	0
Antal transporter i alt	423	497	17

*på offentlig vej.

Foder- og gødningstransporter vil blive forøget markant. Dette skyldes primært, at det har været nødvendigt at indgå forpagtningsaftaler og gylleaftaler, der ikke ligger i tilknytning til husdyrbruget, hvorimod husdyrbrugets egne jorde ligger i tilknytning til husdyrbrugets anlæg. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Udvidelsen i DE er på cirka 14 %. Det samlede antal transporter øges tilsvarende, men antallet af transporter vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

STØJ

Støjklender på bedriften udgøres af malkeanlæg, ventilationsanlæg og håndtering af foder, gyllepumpe, transport og udbringning af gylle, kørsel med landbrugsmaskiner, transporter af foder og andre produkter samt afhentning af mælk og kreaturer.

I perioder vil der være støj fra bjærgning af foder. Der vil primært forår og sensommer forekomme støj i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Støj fra maskiner og gyllepumpe vil primært forekomme i dagtimerne.

Til daglig vil der være begrænset støj fra malkeanlæg, håndtering af foder og husdyrgødning, samt fra motoriserede køretøjer og transporter. Løsdriftsstald for malkekvæg har naturlig ventilation, der ikke støjer, mens eksisterende staldanlæg er udstyret med mekanisk ventilationsanlæg. Anvendelsen af ventilationen i sommerhalvåret vil være begrænset, da en stor del af ungdyrene er på græs i sommerhalvåret.

Det vurderes, at støj fra husdyrbruget ikke er, eller forventes at blive et problem, for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger. I forhold til naboer stilles der vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraV.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

STØV

Der anvendes kraftfoder til fodring i kostalden. I forbindelse med levering og håndtering af dette foder kan der opstå støvgener i og omkring bygningerne. Udover kraftfoder benyttes der fuldfoder, som ikke giver anledning til støvgener.

Generelt forventes der ikke støvproblemer på eller omkring husdyrbruget. Der stilles vilkår til sikring af de omkringboende mod støvgener.

LYS

Der er natlys i kostald og ingen lys ved kvierne om natten. Udlyset omkring stalden er reguleret ved lyssensorer, så de først tænder, når det bliver mørkt.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da naboer ligger forholdsvis langt fra husdyrbruget. Herudover er der bevoksninger af træer m.v. mellem husdyrbruget og naboejendomme.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til faskiner og videre til nedsivning
Vand fra ensilage/vaskeplads	Ledes til gyllebeholder via fortank
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	Ledes til septiktank, der er tilmeldt den kommunale tømningsordning
Vaskevand fra mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler
Mælke-/malkerumsspildevand	Ledes til gyllekanaler

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at vask af sprøjter og maskiner med sprøjtemidler eller gødningsrester skal ske på vaskeplads, læsseplads eller anden plads med afløb til gyllesystem, idet der er stor risiko for punktkildeforurening i forbindelse hermed.

Undersøgelser har vist, at der er stor risiko for punktkildeforurening i forbindelse med vaskning og opbevaring af sprøjteudstyr. En uvasket sprøjte vil udvendigt indeholde betydelige mængder af bekæmpelsesmidler afsat i forbindelse med markdriften. Opbevares uvasket sprøjtemateriel utildækket vil der være stor risiko for punktkildeforurening. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår om, at uvasket sprøjtemateriel skal opbevares på befæstet areal med afløb til gyllebeholder eller under tag.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

SKADEDYR

Rotter

Foder på husdyrbruget skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Fluer

På ejendommen muges der ud hver 14. dag hos kalvene og fluer bekæmpes ved, at der strøs Neporex i staldene. Markstakke med komposteret dybstrøelse overdækkes med plastik, hvilket ligeledes minimerer fluegener.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på husdyrbruget i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrlaboratorium senest fastsatte retningslinier, såfremt der opstår fluegener. Fluegener skal forebygges ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Overpumpning af gylle:

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld:

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald, løbe mod nærliggende vandløb, jvf. bilag 4. Hellegård Å er beliggende ca. 180 meter øst for husdyrbruget. Terrænets gennemsnitlige fald mellem gyllebeholderne og Hellegård Å er mellem 0,7-1,0 % over 180 – 360 meter for de tre gyllebeholdere, jvf. bilag 4. Den primære terræændring sker dog relativt tæt på anlægget. Der er derfor et stort fladt areal på min. 150 meter vest for Hellegård Å, hvor koteændringen er under 0,25, herudover er det sidste stykke før vandløbet svagt stigende, hvilket vil have en opdæmmende effekt. Problemet med arealet er, at området er drænet, hvorfor der er risiko for, at en del af et gylleudslip ureduceret vil blive ledt ud i Hellegård Å og videre ud til Handbjerg Strand og Limfjorden. Et gylleuheld vil derfor potentielt kunne forårsage stor forurening på de omkringliggende naturarealer.

Ansøger har oplyst, at det i tilfælde af gylleudslip vil være muligt at pumpe ved drænbrønde. Holstebro Kommune stiller derfor i miljøgodkendelsen vilkår om, at

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

disse forholdsregler skal være udførligt beskrevet i beredskabsplanen for husdyrbruget.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Hvis plantebekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan:

Der er Natur og Miljø's opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen skal foreligge færdig inden den 1. december 2009, og den skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune. Beredskabsplanen er ikke færdig før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune, og der skal være indsendt udkast senest den 1. november 2009.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulig renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik" (BAT).

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Holstebro kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er universelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af husdyrbruget bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Sagt med andre ord drejer det sig om, at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv. således at tab til omgivelser bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi sigter bl.a. mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Lov om miljøbeskyttelse. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning. Nedenstående skema viser husdyrbrugets ressourceanvendelser før og efter udvidelsen.

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug	200.000 kWh	210.000 kWh	5 %
Fyringsolie	19.000 liter	19.000 liter	0 %
Vand	8.700 m ³	10.500 m ³	21 %

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	% ændring
Markvanding	140.000 m ³	140.000 m ³	0 %
Dieselolie	20.000 liter	21.000 liter	5 %
Foder, købt	650 tons	650 tons	0 %
Foder, ensilage	1 mio. FE	1.2 mio. FE	20 %
Foder, halm (ton)	110 tons	125 tons	10 %
Handelsgødning-N	Ca. 13.000 kg N	Ca. 13.000 kg N	0 %
Handelsgødning-P	Ca. 1100 kg P	Ca. 1200 kg P	9 %

Der er etableret pladekøler på malkeanlægget, og vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden. Der er etableret månedlig aflæsning af EL, således at der kan iværksættes tiltag ved større stigninger.

Husdyrbruget har i 2006 haft besøg af energikonsulent, hvor anlægget blev gennemgået.. Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild, ligesom evt. lækager hurtigere identificeres, så de kan repareres hurtigt.

Husdyrbruget registrerer forbrug af el, vand og andre ressourcer og er opmærksom på muligheden for besparelse. Der vil blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

For at sikre, at der løbende er fokus på ressourceområdet, stilles der vilkår om, at husdyrbruget minimum hvert 5. år gennemgås af en energifaglig person, med det sigte at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle⁴- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.. Næste gennemgang af bedriften skal have fundet sted senest i 2010. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres.

RENERE TEKNOLOGI

På husdyrbruget er der lavet en lang række renere teknologitiltag:

El/energi	- Der anvendes naturlig ventilation i løsdriftsstalden. - Pladekøler på mælken minimerer energiforbruget - Regulering af udelyset vha. sensorer
Vand	Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
Ammoniak:	- Der etableres skraber i kviestald I og løsdriftsstald, hvilket forventes at give en 20 % reduktion i ammoniakemissionen fra de pågældende stalde - Nedfældning og slangeudlægning minimerer ammoniakfordampning. Afpasse afgrødernes behov for næringsstoffer. Der udarbejdes gødningsplaner.
Energi	Fjernaflæses hver måned og således at der kan iværksættes tiltag ved større

⁴ Vedr. malkeanlæg henvises til afsnit på næste side.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Management**
- stigninger.
  - Ca. 6 x årlige besøg af kvægbrugskonsulenten til en-dags foderkontrol, opmåling af foder, analyse af foder, foderplaner og generel rådgivning til optimering af foderforbruget og ressourceforbruget.
  - Stort set alt ensilage opbevares i fodersiloer, der minimerer ressourcospild.
  - Der tænkes på naboer ved transporter, så vogne ikke overfyldes og evt. spild/jord fjernes fra vejene.
  - Landmanden og medarbejdere er ajourført via kurser, tidsskrifter m.m.
  - Der holdes rent omkring bygningerne for at undgår uhygiejniske forhold og lugtgener.
  - Gødningsplaner og sprøjteplaner udarbejdes for at overholde regler og minimere forbrug af ressourcer.
  - Gyllen tømmes fra tanken med selvlæssende vogne med tilbageløb, så der ikke kan opstå spild i forbindelse med tømningen.

Malkeanlæg

Vandet fra mælkekølingsanlægget genanvendes til rengøring af stalde.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det vurderes, at husdyrbruget driftsmæssigt lever op til BAT med de stillede vilkår.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Varetagelse af hensyn til landskab

Landskabsinteresser

Hele anlægget er beliggende inden for kystnærhedszonen, og dele af anlægget er beliggende inden for beskyttelseszonen for det fredede voldsted (fredningsnr. 2005/19). Ringkjøbing Amt har den 4. august 2006 givet dispensation til udvidelse af løsdriftsstalden, jvf. naturbeskyttelseslovens bestemmelser. Som led i udvidelsen vil der skulle opstilles flere kalvehytter på arealet øst for løsdriftsstalden (3), men da der er tale om mobile hytter, finder Holstebro Kommune, at det ikke vil være nødvendigt at meddele dispensation hertil med henvisning til naturbeskyttelseslovens § 18, stk. 2, pkt. 1.

Området er i regionplanen udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, da området omkring Hellegård Ådal siden stenalderen har været et vigtigt bebyggelsesområde. Her har været en naturlig adgang til Limfjorden og rige ressourcer i form af vandløb, enge og frugtbar jord. På begge sider af ådalen ligger masser af spor af stenalder-, bronzealder og jernalderbebyggelser. Hovedgårdene Rydhave og Handbjerg Hovgård, møllerne Store Ryde Mølle, Borbjerg Mølle, og kirkerne i Handbjerg og Borbjerg har rødder tilbage til middelalderen. Ved Tindskov Bakke og Neder Kjeldsmark findes helligkilder, og selve navnet Hellegård Å var oprindeligt Oe hin Heelie - den hellige å.

Gyllebeholderen bliver opført udenfor beskyttelseszonen for de fredede voldgrave, jvf. bilag 6. Gyllebeholderen vil blive opført i tilknytning til eksisterende byggeri i den del af kystnærhedszonen, der ikke er friholdt for byggeri. Holstebro Kommune vurderer derfor, at de bygningsmæssige udvidelser ikke vil medføre en væsentlig forringelse af de kulturhistoriske eller landskabelige værdier.

Ophør af husdyrbruget

Der stilles vilkår til sikring af, at der ved evt. ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører.

Alternative muligheder

En alternativ løsning er ikke at udvide produktionen, en strategi der er urentabel i forhold til den økonomiske udvikling på området.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i eksisterende bygninger. Opførelsen af gyllebeholderen vurderes ikke at forringe de landskabsmæssige forhold.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

AREALER - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Der rådes over et samlet areal (ejet og forpagtet) på 215,56 ha, herunder udgør de forpagtede arealer 72,27 ha. Der er indgået skriftlige aftaler om overførsel af husdyrgødning svarende til i alt 27,00 DE i kvæggylle på i alt 162,80 ha, jvf. skema 1. Arealernes placering fremgår af bilag 7.

Skema 1. Mark nr., areal drifts- og ejerforhold for de udspretningsarealer, der indgår i vurderingen af ansøgningen.

Marknr.	ha	Type	Ejer / bortforpagter
1-0	17,71	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
2-0	16,50	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
3-0	20,16	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
4-0	10,12	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
5-0	14,53	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
6-0	14,17	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
7-0	5,83	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
7-1	2,76	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
8-0	18,33	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
S1	12,27	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
S2	6,88	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
S3	4,03	Ejet	Landmand Egon Eskildsen, Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup
10-0	5,28	Forpagtet	Tommy Jensen Fjordbakken 2, 7830 Vinderup
11-0	8,80	Forpagtet	Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm
12-0	2,90	Forpagtet	Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm
13-0	9,50	Forpagtet	Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm
14-0	4,55	Forpagtet	Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm
15-0	13,75	Forpagtet	Karl Iver Jensen, Vinderupvej 11, 7560 Hjerm
16-0	15,80	Forpagtet	Claus V. Drechsler, Volstrupvej 3, 7560 Hjerm
30-0	11,69	Forpagtet	Steen Loftager, Ålskovvej 19, 7830 Vinderup
I alt	215,56		
G1-0	13,16	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G2-0	11,10	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G3-0	5,50	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G4-0	3,27	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G5-0	2,26	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G6-0	2,09	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G7-0	2,09	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G8-0	2,48	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G9-0	2,46	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G10-0	1,70	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G11-0	4,74	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G12-0	2,54	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G13-0	1,43	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G14-0	2,76	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G15-0	1,97	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G16-0	1,75	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G17-0	4,07	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G18-0	6,95	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G19-0	5,86	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G20-0	0,83	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G21-0	1,84	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G22-0	2,88	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G23-0	0,64	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr.	ha	Type	Ejer / bortforpagter
G23-1	0,59	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G24-0	1,08	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G26-0	1,60	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G27-0	1,34	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G28-0	1,71	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G29-0	2,58	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G50-0	1,04	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G51-0	1,92	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G52-0	0,69	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G53-0	1,09	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G54-0	1,12	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G54-1	2,27	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G55-0	1,32	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G56-0	0,93	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G60-0	3,65	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G61-0	3,69	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G62-0	4,20	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G63-0	0,26	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G64-0	5,11	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G70-0	1,10	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G71-0	0,95	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G72-0	1,09	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G73-0	1,21	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G73-1	0,91	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
GG74	0,35	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G80-0a	4,70	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G80-0b	0,67	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G81-0	0,57	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G90-0	1,37	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G101-0	1,79	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G102-0	1,48	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G103-0	1,45	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G104-0	1,54	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G105-0	0,94	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G106-0	1,12	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G107-0	1,32	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G108-0	2,89	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G110-0	4,83	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G111-0	1,07	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G113-0	0,44	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G114-0	0,87	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G115-0	0,84	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G117-0	4,64	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
G118-0	4,07	Aftaleareal	Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup
I alt	162,80		

Harmonikrav

I husdyrbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For kvægbrug må der iht. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 2 udspredes 1,7 DE/ha pr. planperiode på egede- og forpagtede arealer.

Der er ansøgt om en samlet produktion svarende til 392,99 DE. 50 stk. kvier (6-11 mdr.) afgræsser i 5 mdr. om året uden for udspretningsarealerne på Harboøre Tange, jvf. bilag 13, svarende til 5,7 DE. Herudover er der indgået gylleaftale, hvor

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

der udbringes husdyrgødning svarende til 27,00 DE på 162,80 ha. Herudover udbringer ejeren af aftalearealerne selv husdyrgødning svarende til 189 DE, hvilket medfører et dyretryk på 1,33 DE/ha på arealerne tilhørende Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vindrup. Heraf følger, at der ansøges om udspreddning af husdyrgødning svarende til 360,29 DE på ejede og forpagtede arealer, hvilket svarer til et dyretryk på 1,67 DE/ha.

Det vurderes derfor, at de generelle harmoniforhold for både ejede, forpagtede og gylleaftalearealer er overholdt. Det ejede og forpagtede udspreddningsareal ligger imidlertid delvist indenfor et område, hvor nitratreduktionspotentialer er under 50 %. Arealerne afvander i henhold til miljøstyrelsens kortværk til naturområder, der er udpeget som mindre kvælstofsårbare. Der stilles derfor skærpede krav til udvaskningen af nitrat fra udspreddningsarealerne, hvorfor der ikke kan udbringes fuldt dyretryk på arealerne. Dette forhold er beskrevet i afsnittet "Nitrat" under "Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer". Udspreddningsarealernes placering, størrelse, type og ejerforhold fremgår af skema 1 og bilag 7.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspreddningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme skal opfylde Landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skal udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Jvf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. vurderes det, at der skal være et jordtilliggende på minimum 65,82 ha, hvilket vurderes som opfyldt, jvf. skema 1. Jordbrugskommissionen er myndighed, og når Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er opfyldt, foretager Holstebro Kommune sig ikke videre i sagen. Det er derfor ansøgers eget ansvar, at evt. tilladelser og lign. indhentes ved Jordbrugskommissionen.

Gylleaftalearealer

Aftalearealerne er beliggende indenfor et område, hvor nitratreduktionspotentialer er under 50 %. Arealerne afvander i henhold til miljøstyrelsens kortværk til naturområder, der er udpeget som mindre kvælstofsårbare. Der stilles derfor skærpede krav til udvaskningen af nitrat fra udspreddningsarealerne, hvorfor der ikke kan udbringes fuldt dyretryk på arealerne. Aftalearealerne kan derfor ikke indgå i nærværende miljøgodkendelse uden forudgående særskilt miljøgodkendelse. Ejeren af aftalearealerne har fremsendt ansøgning om arealgodkendelse efter § 16 i husdyrloven til Holstebro Kommune. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår om, at dyreholdet ikke må udvides til mere end 360,29 DE før aftalearealerne er miljøgodkendt. Aftalearealerne vil derfor ikke blive behandlet yderligere i nærværende miljøgodkendelse.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler skal kunne dokumentere, at gyllen udsprede på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatsretlige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udsprede gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Ved indgåelse af forpagtninger og/eller gylleaftaler skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler. Ændres der på udbringningsarealerne skal disse ændringer anmeldes til Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om dette giver anledning til ændring af vilkår i godkendelsen.

Alle ændringer i udspredearealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Referencesædskiftet for kvægbruget er sat til K4. Kvægbruget har valgt, at drive husdyrbrugets ejede og forpagtede udspredearealer i henhold til sædskifte K6. Da det valgte sædskifte afviger fra referencesædskiftet, stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at der ikke må anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end det for sædskifte K6 angivne, jvf. miljøministeriets sædskifte notat af 27. juni 2007. Herudover stilles det vilkår om, at andelen af kløvergræs eller vedvarende græs ikke må være lavere end det for sædskifte K6 angivne, jvf. afsnit om nitrat under Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer. Udvaskningsindekset for kvægsædskifter i henhold til ovenstående notat er angivet på bilag 12.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Husdyrgødningen udbringes hovedsageligt i foråret. I ansøgningsmaterialet er det angivet, at gyllen primært udbringes ved nedfældning. Måden, hvorpå gødning håndteres, ændres ikke i forhold til tidligere.

Bufferzone II

I henhold til gældende regler er der et generelt krav om, at udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning, såfremt udspredearealerne ligger tættere end 1000 meter (bufferzone II) fra de i § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturtyper. Udsprede-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

arealerne med marknumrene 11-16 i Struer Kommune er alle beliggende i bufferzone II. Flydende husdyrgødning, udbragt på disse udspretningsarealer, skal derfor nedfældes på sort jord og græsmarker. Dette krav vil fra 2011 gælde alle udspretningsarealerne.

Transport

Hovedparten af husdyrgødning udspreddes på arealerne beliggende i tilknytning til husdyrbrugets anlæg. Herudover vil der blive kørt omkring 145 transporter med husdyrgødning på offentlig vej. Nogle af transporterne vil foregå på hovedvej 513 i nærheden af bymæssig bebyggelse omkring Handbjerg og Snødder, og enkelte vil foregå igennem reel bymæssig bebyggelse i Handbjerg/Gadehuse.

For at reducere transportrelaterede gener stilles der vilkår om, at arbejdsrelateret transport til og fra husdyrbruget skal foregå ved hensynsfuld kørsel inden for normal arbejdstid. Fritaget herfra vil dog være sæsonbetonet transport samt enkeltstående transporter, der kan finde sted i rimeligt omfang uden for dette tidsrum. Herudover kan afhentning af mælk ske uden for normal arbejdstid afhængig af mælkebilens planlagte rute.

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselsloven. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

Natur og Miljø vurderer samlet, at generne fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget med de stillede vilkår, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

Udbringning bør dog tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer i overensstemmelse med god landmandspraksis. Dvs., enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udspreddning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

BAT i forbindelse med minimering af ammoniakfordampning/lugtmission fra markdriften er desuden følgende:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen.
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Det vurderes, at gødningshåndteringen med de stillede vilkår lever op til BAT.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

Nedenstående vurderinger baseres på en generel risikovurdering mht., om der sker et lille, eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Det er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der lavet en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer.

Risikoarealer - terrænforhold

Husdyrbrugets udbringningsarealer er gennemgået, og arealerne vurderes ikke at være særlige risikoarealer mht. fosforudvaskning. Mark nr. 3-0, 4-0 og 5-0 har alle hældninger over 12 % mod Hellegård Å dalen. Afstanden fra arealerne til Hellegård Å er over 600 meter, og ind imellem ligger et fladt areal, hvorfor disse arealer ikke vurderes at udgøre særlige risikoarealer. Der vil derfor ikke blive stillet skærpede krav til f.eks. bræmmer (større end 2 m) langs vandløb m.v.

Jordtyper og drænforhold

108 ha af de ejede og forpagtede udspretningsarealer er bestående af grovsandede jorde. 24 ha er lerblandet sandjord, mens hhv. 49 ha og 12 ha består af sandblandet lerjorde og humusjorde, jvf. skema 2 og bilag 9.

Dele af mark nr. 2-0 og 4-0 ligger på lerblandet sandjord (JB 3-4), mens dele af mark nr. 6-0, 7-0, 7-1 og 8-0 er beliggende på humusjorde (JB 11). Herudover ligger hele eller dele af mark. nr. S1-S3, G2-G3 samt mark nr. 30 på sandblandet lerjord (JB 5-6), jvf. skema 2.

Skema 2. Vurdering af fosforklasse for bedriftens arealer i forhold til jordbundstyper, drænforhold og opland.

Mark nr.	Areal (Ha)	Drænet	Primær jordtype	Opland	Fosfortal (P _t)	Lavbundsareal	P-klasse	P-klasse areal (ha)
S1	12,27	Ja	JB5	Nissum Fjord og Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	1,7-2,8	Nej	0	2,35
S2	6,88	Ja	JB5	Nissum Fjord og Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	1,7-2,8	Nej	0	5,96
S3	4,03	Ja	JB5	Nissum Fjord og Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	1,7-2,8	Nej	0	2,96
1-0	17,71	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
2-0	16,50	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
3-0	20,16	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
4-0	10,12	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
5-0	14,53	Nej	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
6-0	14,17	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
7-0	5,83	Ja	JB11	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
7-1	2,76	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
8-0	18,33	Ja	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
10-0	5,28	Nej	JB1	Limfjorden (Nissum og Kås	-	Ja	0	-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Mark nr.	Areal (Ha)	Drænet	Primær jordtype	Opland	Fosfortal (P _t)	Lavbundsareal	P-klasse	P-klasse areal (ha)
				Bredning)				
11-0	8,80	Ja	JB6	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
12-0	2,90	Ja	JB6	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
13-0	9,50	Ja	JB4	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
14-0	4,55	Nej	JB4	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
15-0	13,75	Ja	JB5	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Ja	0	-
16-0	15,80	Nej	JB5	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-
30-0	11,69	Nej	JB6	Limfjorden (Nissum og Kås Bredning)	-	Nej	0	-

FJORDE - Fosforoverskud i oplande der ikke afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor:

Udspretningsarealerne 1-0 til 30-0 og dele af S1-S3 ligger i oplandet til Limfjorden (Nissum og Kås Bredning). Nogle af udspretningsarealerne ligger helt eller delvist i lavbundsområder uden okkerklasse, jvf. skema 2. Da arealerne i henhold til miljøstyrelsens fosforkort ikke afvander til et Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor, stilles der ikke skærpende vilkår til fosforudvaskningen fra disse arealer.

FJORDE - Fosforoverskud i oplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor:

Dele af mark nr. S1-S3 afvander til Nissum Fjord, der i henhold til miljøstyrelsens fosforkort er et Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor.

Markerne S1-S3 ligger på sandblandet lerjord (JB5). Markarealerne, der afvander til Nissum Fjord, anses normalt som risikoarealer, da de i henhold til Holstebro Kommunes oplysninger drænede. De drænede arealer har et samlet areal på i alt 11,3 ha. Analyser af markernes fosfortal (P_t) viser, at fosfortallet ligger mellem 1,7-2,8, hvorfor arealerne ikke vurderes at være risikoarealer, jvf. skema 3.

Skema 3. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i nudrift og ansøgt drift, samt beregning af den maksimalt tilladte P-tilførsel.

	Areal	P-overskud/ha i før-situation*	Maks. P-overskud/ha i eftersituation	Maks. P-overskud i eftersituationen
Samlet areal (ansøgt drift)	215,6 ha			
Fosfortilførsel i nudrift og ansøgt produktion		4373 kg P/år		6709 kg P/år
Fosforklasse 0 Jorde med et P _t < 4,0 eller, der ikke er beliggende på drænede lavbundslande uden okkerklasse.	215,6 ha	0,0 kg P/ha/år	6,4 kg P/ha/år	1380 kg P/år
Fosforklasse I Drænede eller grøftede lerjorde med P _t mellem 4,0 - 6,0, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,0 ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år	0 kg P/år

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fosforklasse II Drænede eller grøftede lavbundslande, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,0 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år	0 kg P/år
Fosforklasse III Drænede eller grøftede lerjorde med $P_t > 6,0$, der afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	0,0 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år	0 kg P/år
Sum	215,6 ha			1380 kg P/år
Maks. P-tilførsel i eftersituationen				6824 kg P/år
For stort P-overskud				-115 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift				31,1 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit				25,3 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt				5,8 kg P/ha/år

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde, der ligger 115 kg P/år lavere end det maksimalt tilladte. Det vurderes derfor, at den ansøgte drift overholder kravet til fosforoverskud. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at der maksimalt må spredes husdyrgødning indeholdende 6709 kg P/år på de ejede og forpagtede arealer set som gennemsnit over tre år.

SØER - Fosforoverskud i oplande til søer med særskilt målsætning (udenfor Natura 2000-områder):

Alle husdyrbrugets arealer ligger uden for oplande til søer med særskilt målsætning uden for Natura 2000-områder.

SØER - Fosforoverskud i oplande til søer beliggende i Natura 2000-områder:

Alle husdyrbrugets arealer ligger uden for oplande til søer med særskilt målsætning inden for Natura 2000-områder.

NITRAT

Alle husdyrbrugets ejede og forpagtede udspreddingsarealer ligger helt eller delvist i oplandet til Limfjorden (Nissum og Kås Bredning), jvf. skema 4. Udspreddingsarealerne ligger i et område, hvor nitratreduktionspotentialet er vurderet som værende lav (<50 %). Nissum og Kås Bredning er i henhold til miljøstyrelsens kortværk udpeget som kvælstofsårbart område, der er klassificeret som nitratklasse 1. Bedriften råder over et areal på 215,56 ha, hvoraf 204,28 ha er beliggende i et område udpeget som nitratklasse 1. På bedriftsniveau betyder dette, at harmonireduktionsprocenten er 85,78 %, hvorfor der på udspreddingsarealerne maksimalt må udspreddes husdyrgødning med et svarende til et harmonitryk på 1,468 DE/ha uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen til rodzonen.

Dele af mark nr. S1-S3 ligger i oplandet til Nissum Fjord. Arealerne ligger i et område, hvor nitratreduktionspotentialet er >76 %, hvorfor der ikke på disse arealer stilles skærpene krav til reduceret harmonitryk.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 4. Vurdering af udspretningsarealernes arealmæssige fordeling i forhold til nitratklasser samt arealerne maksimale harmonitryk og antallet af DE, der kan udspretnes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler. Udspretningsarealernes placering i forhold til nitratklasser fremgår af bilag er vist på bilag 8.

Sted / mark nr.	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 1-0	17,71	0,00	17,71	0,00	0,00	85,00 %	1,445	25,59
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 2-0	16,5	0,00	16,50	0,00	0,00	85,00 %	1,445	23,84
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 3-0	20,16	0,00	20,16	0,00	0,00	85,00 %	1,445	29,13
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 4-0	10,12	0,00	10,12	0,00	0,00	85,00 %	1,445	14,62
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 5-0	14,53	0,00	14,53	0,00	0,00	85,00 %	1,445	21,00
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 6-0	14,17	0,00	14,17	0,00	0,00	85,00 %	1,445	20,48
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 7-0	5,83	0,00	5,83	0,00	0,00	85,00 %	1,445	8,42
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 7-1	2,76	0,00	2,76	0,00	0,00	85,00 %	1,445	3,99
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 8-0	18,33	0,00	18,33	0,00	0,00	85,00 %	1,445	26,49
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 10-0	5,28	0,00	5,28	0,00	0,00	85,00 %	1,445	7,63
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 11-0	8,8	0,00	8,80	0,00	0,00	85,00 %	1,445	12,72
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 12-0	2,9	0,00	2,90	0,00	0,00	85,00 %	1,445	4,19
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 13-0	9,5	0,00	9,50	0,00	0,00	85,00 %	1,445	13,73
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 14-0	4,55	0,00	4,55	0,00	0,00	85,00 %	1,445	6,57
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 15-0	13,75	0,00	13,75	0,00	0,00	85,00 %	1,445	19,87
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 16-0	15,8	0,00	15,80	0,00	0,00	85,00 %	1,445	22,83
Handbjerg Hovgårdvej 5 / 30-0	11,69	0,00	11,69	0,00	0,00	85,00 %	1,445	16,89
Handbjerg Hovgårdvej 5 / S1	12,27	2,35	9,92	0,00	0,00	87,87 %	1,494	18,33
Handbjerg Hovgårdvej 5 / S2	6,88	5,96	0,91	0,00	0,00	97,87 %	1,664	11,45
Handbjerg Hovgårdvej 5 / S3	4,03	2,96	1,07	0,00	0,00	96,02 %	1,632	6,58
I alt / gennemsnit:	215,55	11,27	204,28	0,00	0,00	85,78 %	1,468	314,34

Der er indgået gylleaftale med Martin Daasbjerg, Fjordbakken 9, 7830 Vinderup (CVR: 25874048), der modtager kvæggylle svarende til 27,00 DE (2819 kg N & 507 kg P) til udspretning arealerne anført i skema 1. Aftalearealerne godkendes separat og behandles derfor ikke i nærværende miljøgodkendelse.

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på husdyrbrugets udspretningsarealer øges, såfremt N-udvaskningen til rodzonen

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

holdes på et niveau svarende til udbringning af husdyrgødningen ved reduceret harmonitryk.

Der er ansøgt om et harmonitryk på $(360,29 \text{ DE}/215,56 \text{ ha}) = 1,671 \text{ DE/ha}$ med etablering af 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets generelle lovpligtige krav. Herudover anvendes der et K6 sædskifte, hvor referencesædskiftet er K4.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. skema 5. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrbrugsbekendtgørelsens regler herom⁵. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder og sædskifte, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 5. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,468 DE/ha og K4 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,671 DE/ha ved anvendelse K6-sædskifte og etablering af 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle krav.

Scenarier	Scenarier	
	Reduceret harmonitryk	Ansøgt
Harmonitryk og anvendte virkemidler	1,468 DE/ha K4-sædskifte	1,671 DE/ha K6-sædskifte 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	66,70 kg N/ha	66,10 kg N/ha

Holstebro Kommune er bevidst om, at der i nærværende miljøgodkendelse tillades en merudbringning af husdyrgødning svarende til 0,203 DE/ha svarende til 4.588 kg N ved anvendelse af K6-sædskifte samt etablering af 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets generelle krav. K6-sædskiftet har samme udvaskningsindeks som et K4-sædskifte, jvf. bilag 12.

I henhold til Farm-N beregningen øges tilbageholdelse af N i de ekstra efterafgrøder fra 326,57 til 377,22 kg N, hvilket medfører en reduceret N-udvaskning på 50,65 kg N, svarende til ca. 1 procent af merudbringningen.

Af beregningerne i Farm-N ses det, jvf. skema 6, at markoverskuddet øges med 13,9 kg N/ha, og ca. 70 % af reduktionen i forhold til referenceberegningen med reduceret harmonitryk sker som følge af øget oplagring af N i jordpuljen.

Holstebro Kommune har kontaktet Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) vedr. dette forhold. DJF har oplyst, at den øgede oplagring af N i jordpuljen skyldes en øget opbygning af kulstof i jorden i sædskifte K6 i forhold til sædskifte K4. Årsagen hertil er, at andelen af kløvergræs/vedvarende græs stiger fra 30 til 40 % ved anvendelse af K6-sædskifte. Holstebro Kommune finder derfor, at der skal stilles vilkår om, at andelen af kløvergræs/vedvarende græs som minimum skal opfylde kriterierne for sædskifte K6, og der stilles i miljøgodkendelsen vilkår herom.

⁵ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug,

Skema 6. Farm-N beregning af udvaskning fra husdyrbrugets arealer ved en reduktion af mængden af udbragt husdyrgødning i henhold til DE-reduktionsprocenten og ved anvendelse af virkemidler

	Reduceret harmonitryk 1,468 DE/ha K4-sædskitte Korrigeret til "0-rest" [kgN/ha]	Ansøgt 1,671 DE/ha K6-sædskitte 0,10 procentpoint ekstra efterafgrøder Korrigeret til "0-rest" [kgN/ha]	Difference (ansøgt – reduceret harmonitryk) Korrigeret til "0-rest" [kgN/ha]
Markoverskud	109,6	123,5	13,9
Ammonium tab, udbringning, husdyrgødning	14,8	16,9	2,1
Ammonium tab, udbringning, kunstgødning	1,7	1,6	-0,1
Denitrifikation, jord	21,6	24,3	2,7
Ændring i jordpuljen	4,8	14,5	9,7
N-udvaskning (kg N/ha)	66,7	66,1	-0,6

OVERFLADEVAND

Jvf. afsnit om forebyggelse af forurening af vandmiljøet og afsnit omkring fosfor, er der kun enkelte arealer, der skrâner kraftigt (hældninger > 6 %) ned mod vandmiljøer. Disse arealer vurderes dog ikke at være risikoarealer i forhold til overfladeafstrømning til overfladevande, jvf. afsnit omkring fosfor. På den baggrund vurderes det, at der ikke er behov for at stille skærpene vilkår til sikring af vandmiljøet mod forurening med organisk materiale m.v. i forbindelse med markdriften.

GRUNDVAND

Udsprede arealerne i Holstebro Kommune ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, vandindvindingsopland til vandværk, hygiejnezone for vandværksboringer og nitratfølsomme indvindingsopland.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udsprede arealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. De pågældende udsprede arealer ligger udenfor et område, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan.

Udsprede arealerne ligger ved Venø bugt og syd for Hummelose. Strømningen fra det øvre magasin er mod henholdsvis Venø Bugt og lavområderne fra Hellegård Å samt mod Hummelose. Der er derfor ikke stor risiko for transport af stoffer fra overfladen til dybere liggende grundvandsmagasiner.

På denne baggrund finder Holstebro Kommune ikke, at der er behov for at stille skærpene vilkår til sikring af grundvandet.

Struer Kommune

Udsprede arealerne med mark nr. 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0 og 16-0 er beliggende i Struer Kommune, jvf. bilag 7. Struer Kommunes grundvandsvurdering for arealerne er vedlagt som bilag 14. Ansøgers dokumentation for overholdelse af Struer Kommunes vilkår til N-udvaskningen fra rodzonen på udsprede arealerne er vedlagt som bilag 15. Ansøgers redegørelse for N-udvaskningen fra rodzonen er vurderet af Struer Kommune og fundet tilfredsstillende. Holstebro Kommune finder

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

derfor ikke anledning til at stille driftsrelaterede vilkår til sikring af grundvandet på baggrund heraf.

RÅSTOFOMRÅDER

Mark nr. 30-0 ligger i Hasselholt råstofgraveområde. Der er p.t. ikke givet tilladelse til råstofindvinding, hvorfor arealet kan anvendes som udspretningsareal.

ARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS BILAG IV

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til anlægget eller udspretningsarealerne:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten forekommer ved Struer og lever muligvis også nær ejendommen. Birkemusen er tilknyttet mange forskellige habitattyper, og er med sin levevis næppe truet af projektet.

Odder: Lever udbredt i Hellegård Å og Storåen, men er næppe truet af projektet.

Markfirben: Er i 2005 eftersøgt ved Stubbergård Sø / Flyndersø uden fund.

Stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø: Hverken anlægget eller udbringningsarealerne er i regionplanen registreret som "område med værdifulde paddelokaliteter", og der foreligger ikke aktuelle registreringer af de tre arter her.

Grøn kølleguldsmed: Arten forekommer udbredt i Storå, men vurderes ikke at blive påvirket af projektet under forudsætning af korrekt gødningshåndtering. De øvrige insektarter på bilag IV formodes ikke at forekomme i Vestjylland.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFØRMÅL

Der anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme, og der modtages ikke slam eller andet affald til udbringning på marker eller lignende.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

BAT i forbindelse med anvendelse af husdyrgødning er bl.a. at begrænse udledningen af husdyrgødning til jorden og grundvandet, ved at afstemme den producerede mængde husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov (mht. kvælstof, fosfor- og mineraloptagelse i afgrøden).

BAT er ligeledes, at man tager højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, sædskifte m.v.

I forhold til reduktion af forurening af vandmiljøet vurderes det derfor, at udbringning af gødning m.m. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvis der er risiko for afstrømning. Udbringning af gødning m.m. bør desuden foretages så tæt på det

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst. Ovenstående sikres ved vilkår.

Varetagelse af hensyn til landskab

Markerne nummer 1-0, 2-0, 3-0, 5-0, 6-0, 7-0, 7-1, 8-0 og 9-0 ligger i et område, der i regionplanen er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jvf. bilag 16. Grundlaget for udpegningen er beskrevet under anlæg, og Holstebro Kommune finder ikke, at markdriften er i strid med beskyttelsen af udpegningsgrundlaget.

Mark nr. 2-0, 7-0, 7-1 og 9-0 er beliggende inden for beskyttelseszonen for det fredede voldsted (fredningsnr. 2005/19). Driften af arealerne er ikke i strid med fredningsafgørelsen.

Mange marker ligger i landskabeligt interesseområde og kystbeskyttelseszonen. Holstebro finder ikke at den ansøgte markdrift er i strid med disse beskyttelsesområder.

Langs den sydlige del af mark nr. 5-0 og 13-0, den nordlige del af mark G3 samt den østlige del af mark nr. 16 løber der beskyttede diger, der er omfattet af museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse. Holstebro Kommune finder derfor ikke behov for yderligere vilkår herom.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

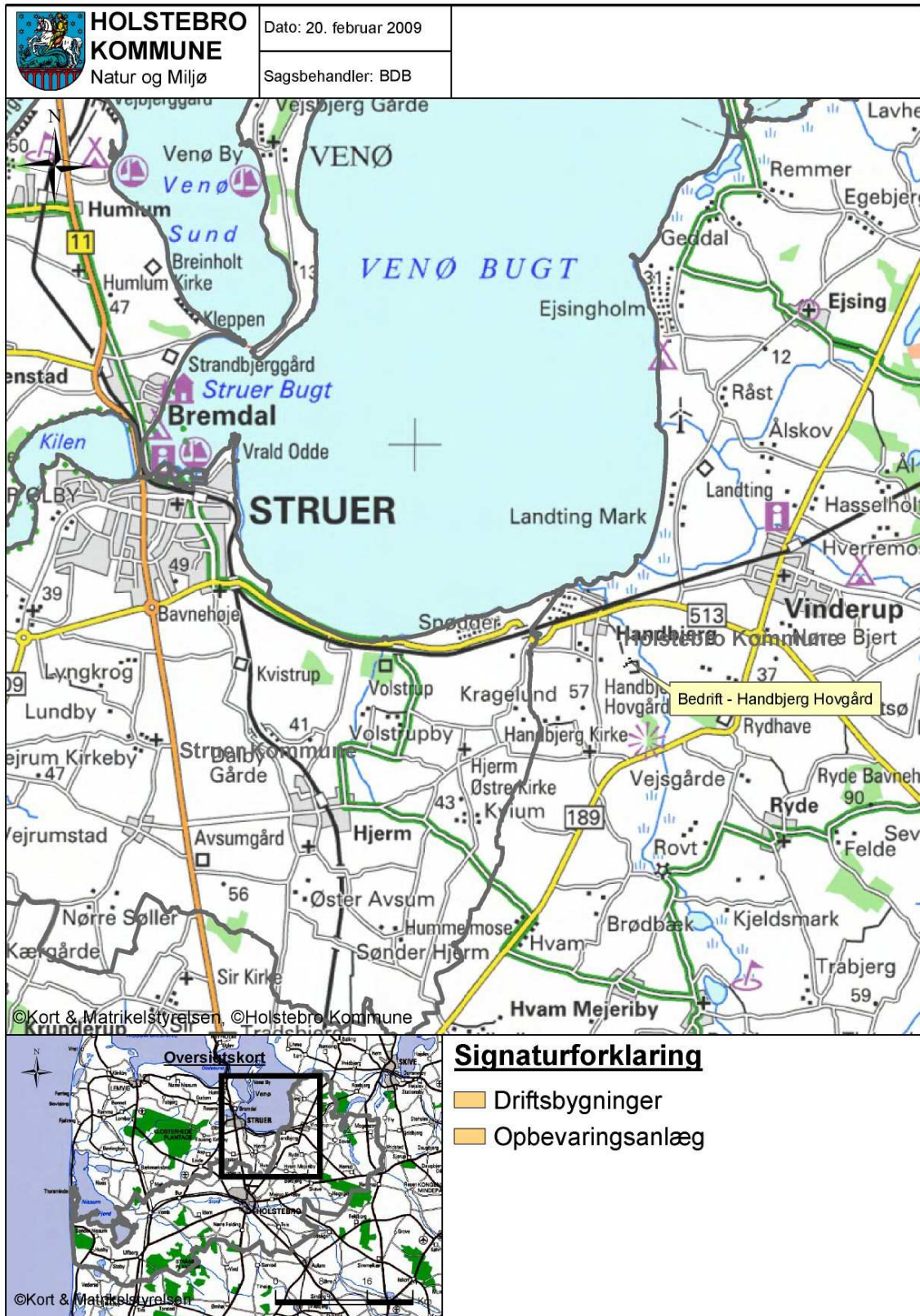
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet, og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

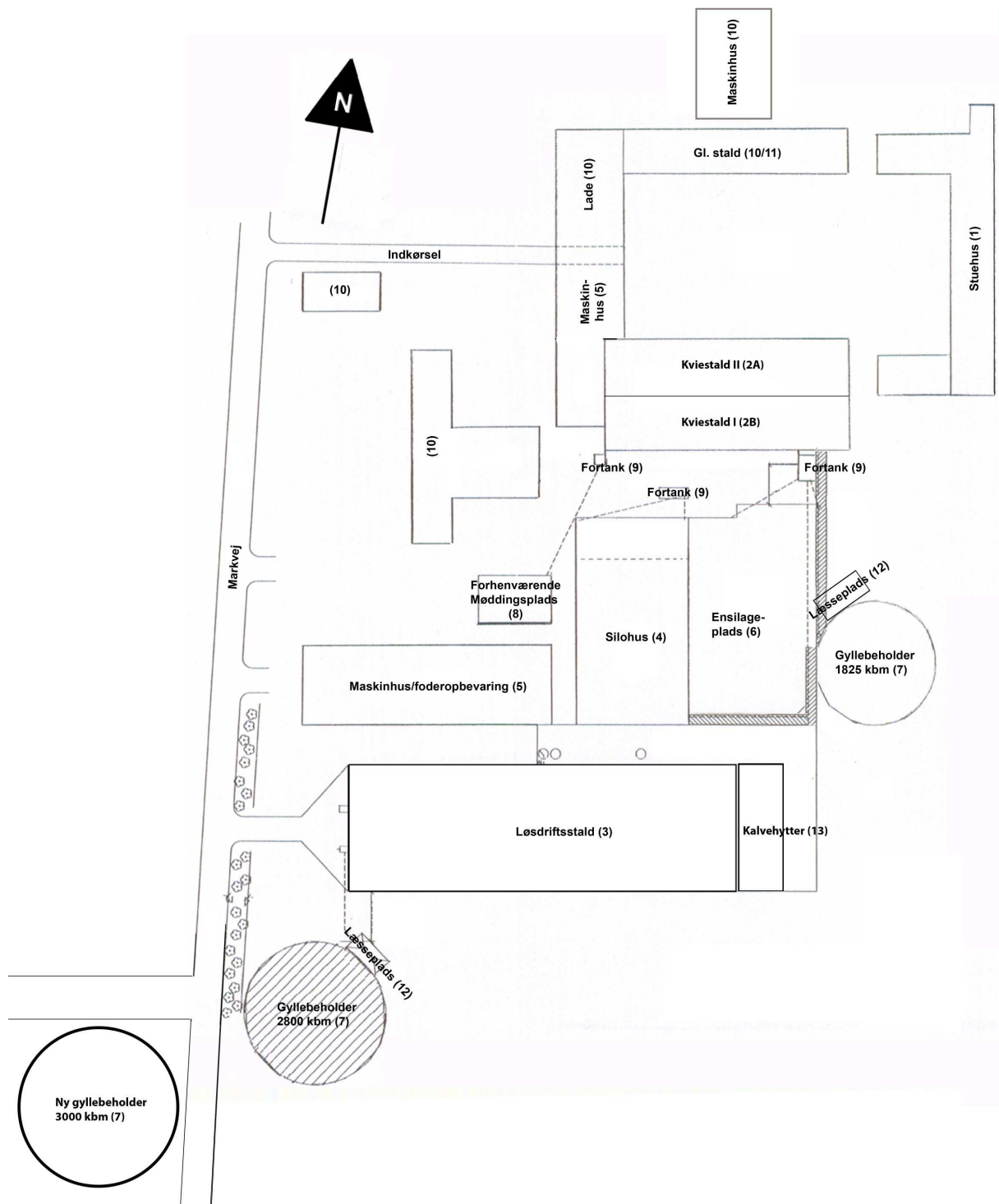

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning

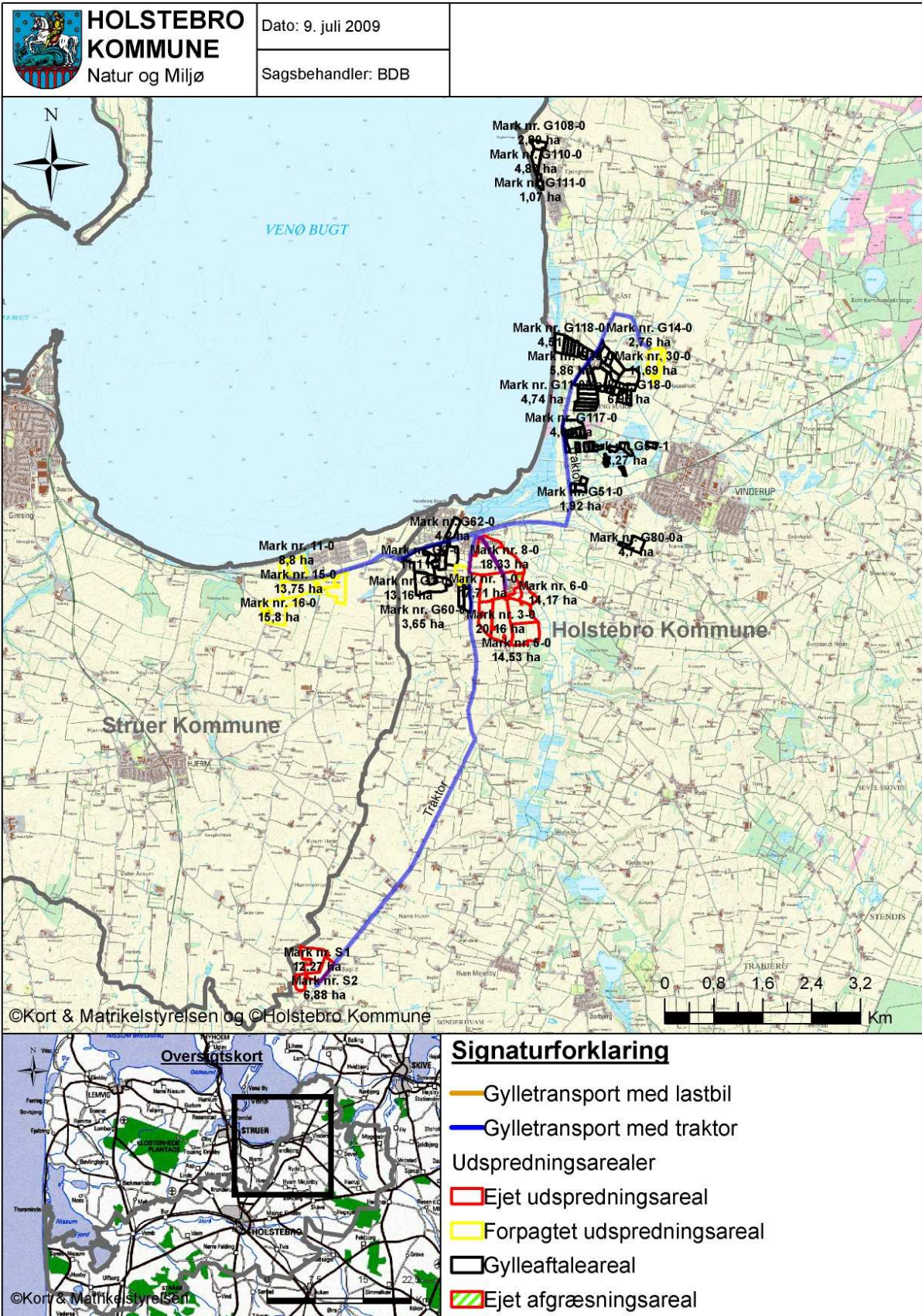
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Gylletransportruter

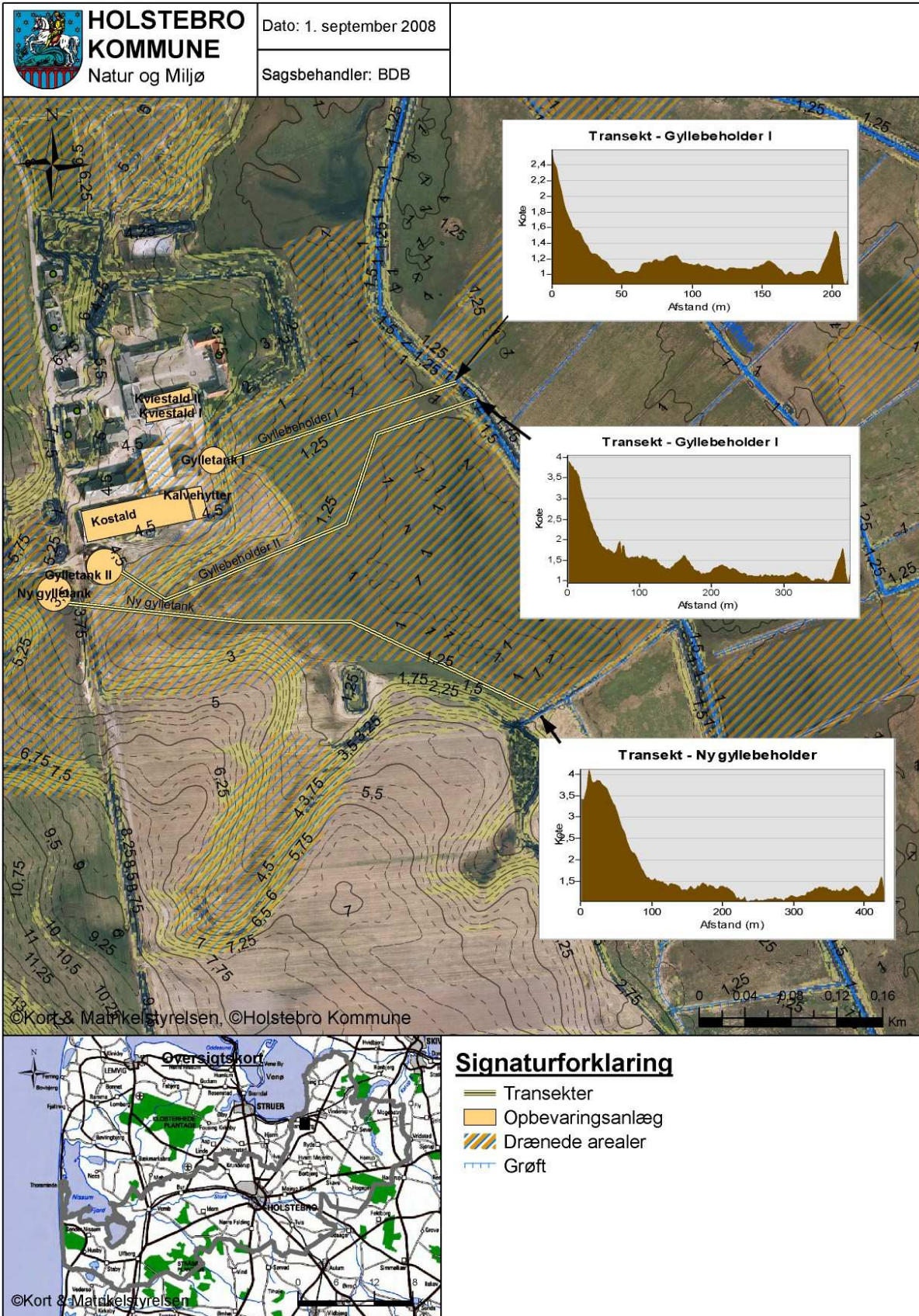
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Terrænforhold fra anlæg til Hellegård Å

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Lugtgeneafstande

Signaturforklaring

- Driftsbygninger
- Opbevaringsanlæg
- Matrikelregister**

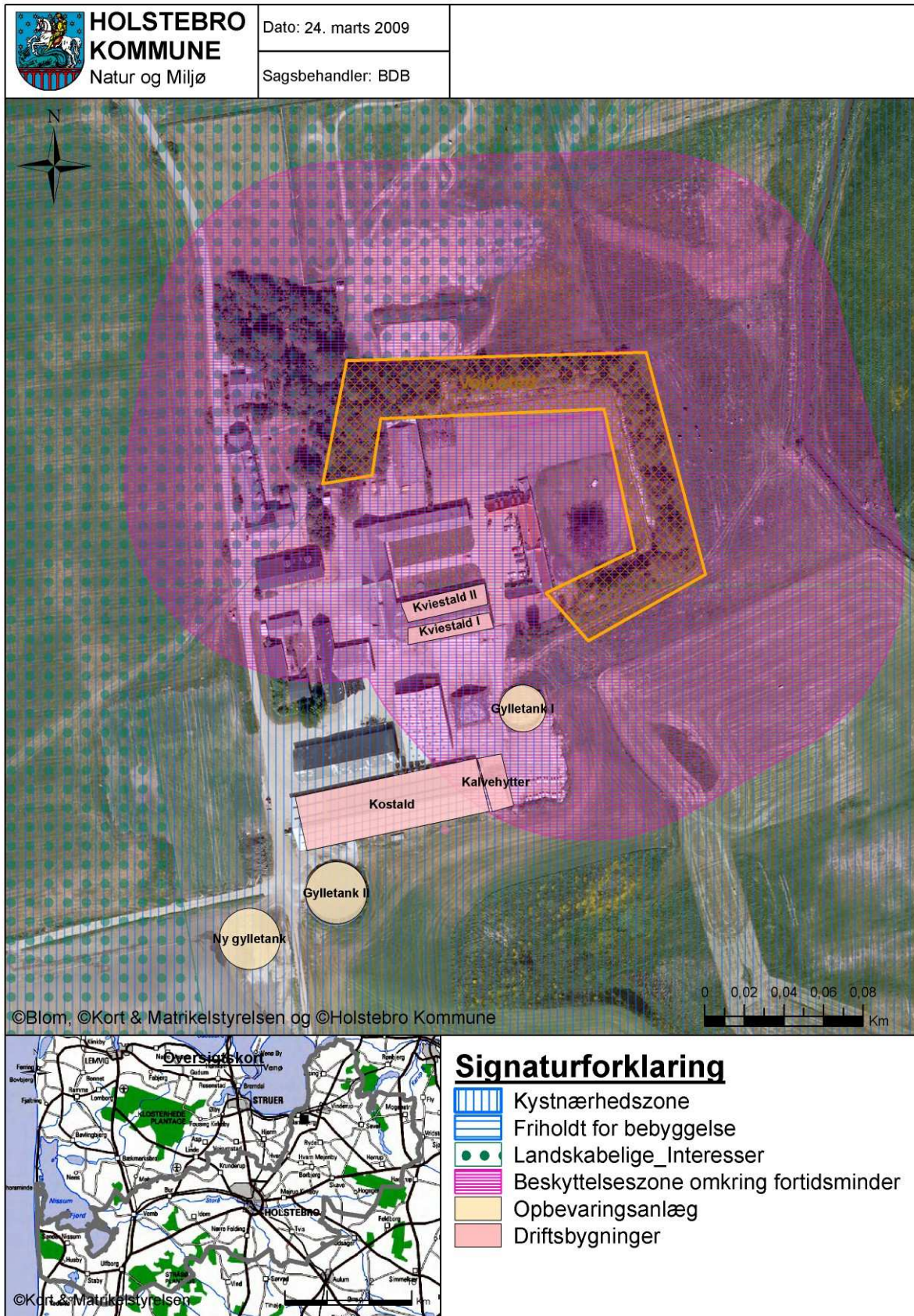
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Fredede områder og beskyttelseszoner

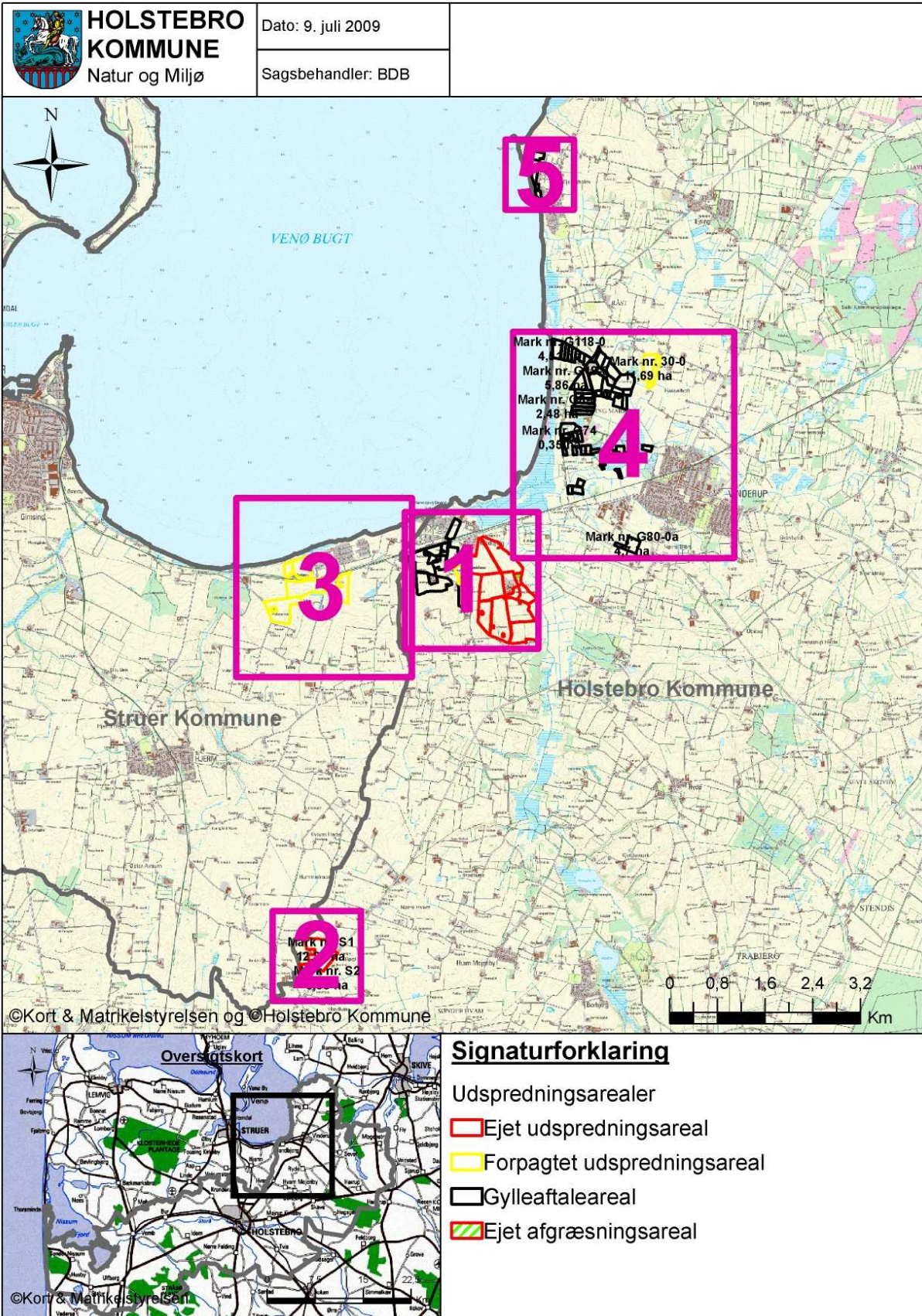
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

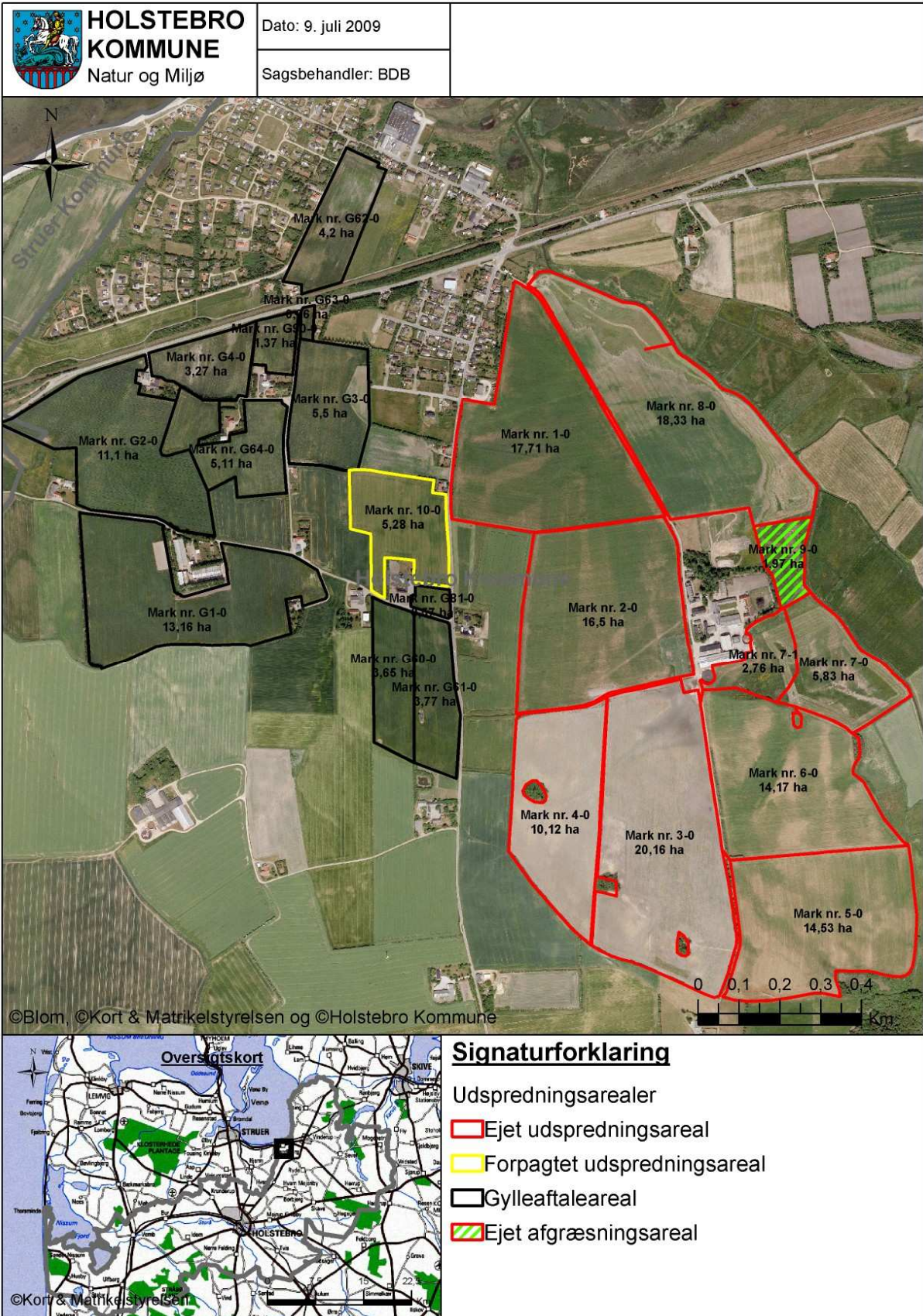
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Arealer del 1/5

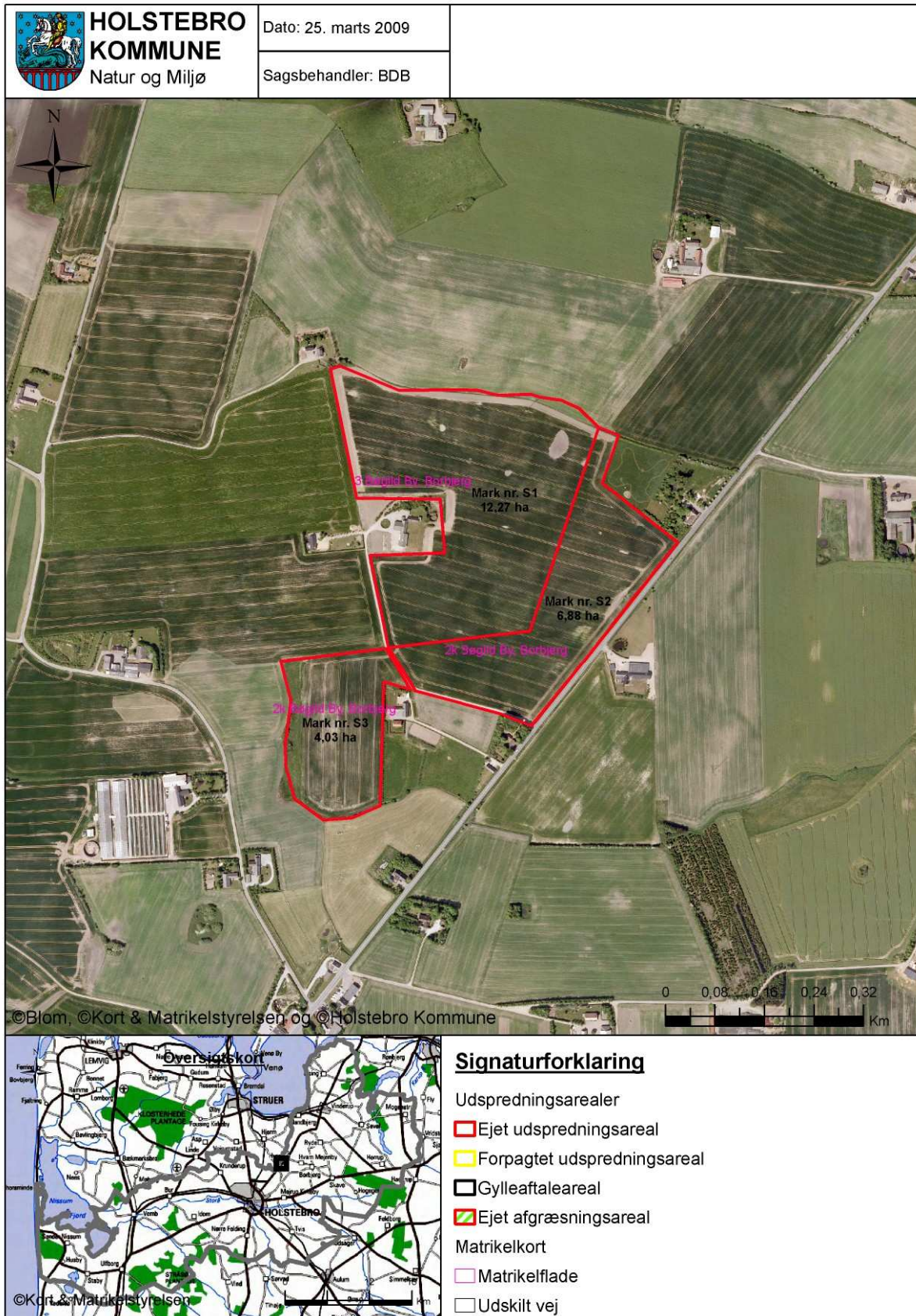
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Arealer del 2/5

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 - Arealer del 3/5

Signaturforklaring

Udspretningsarealer

- Ejet udspretningsareal
- Forpagtet udspretningsareal
- Gylleaftaleareal
- Ejet afgræsningsareal

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Arealer del 4/5

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Arealer del 5/5

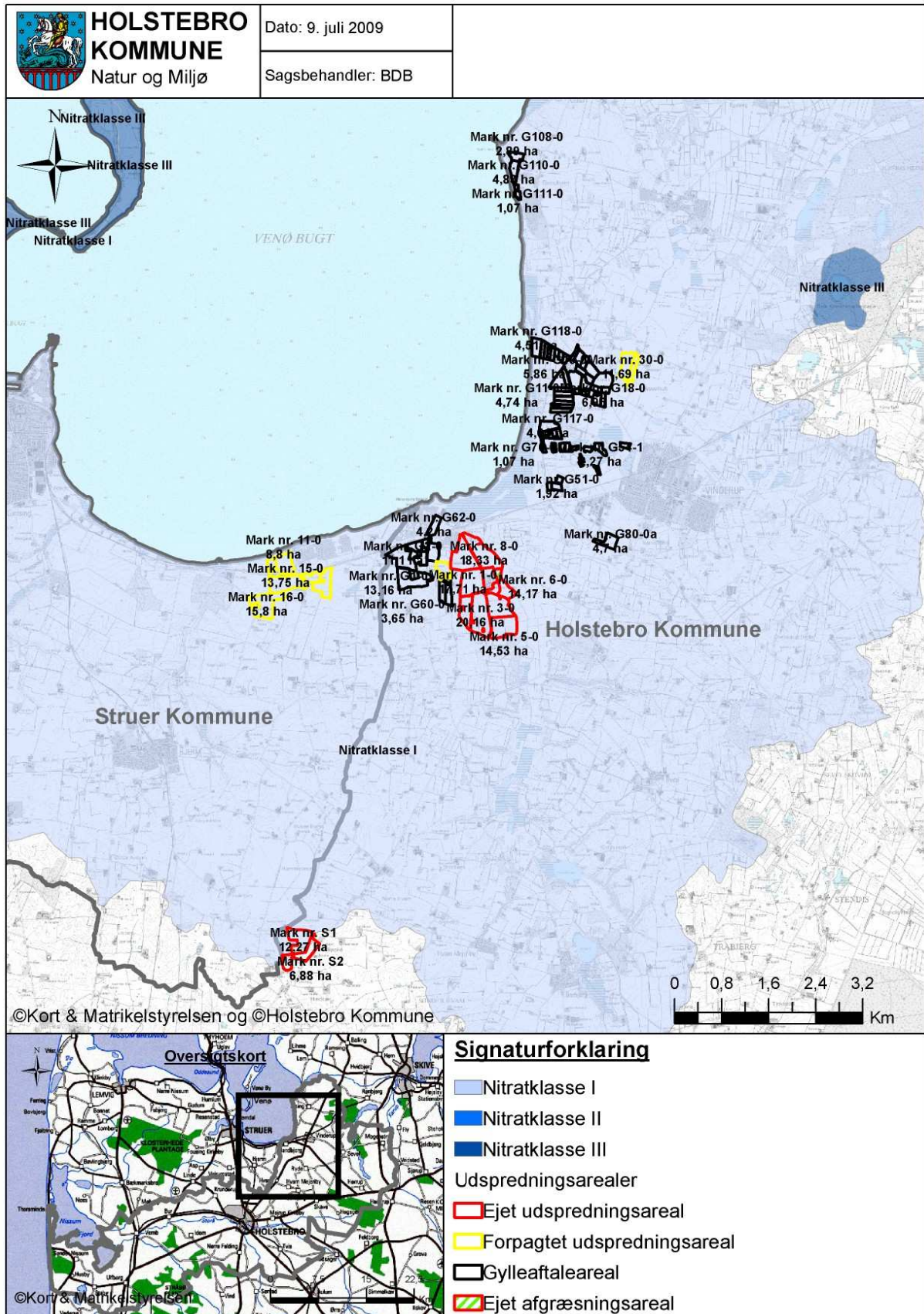
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Udspretningsarealer og nitratudvaskningsrisikoområder

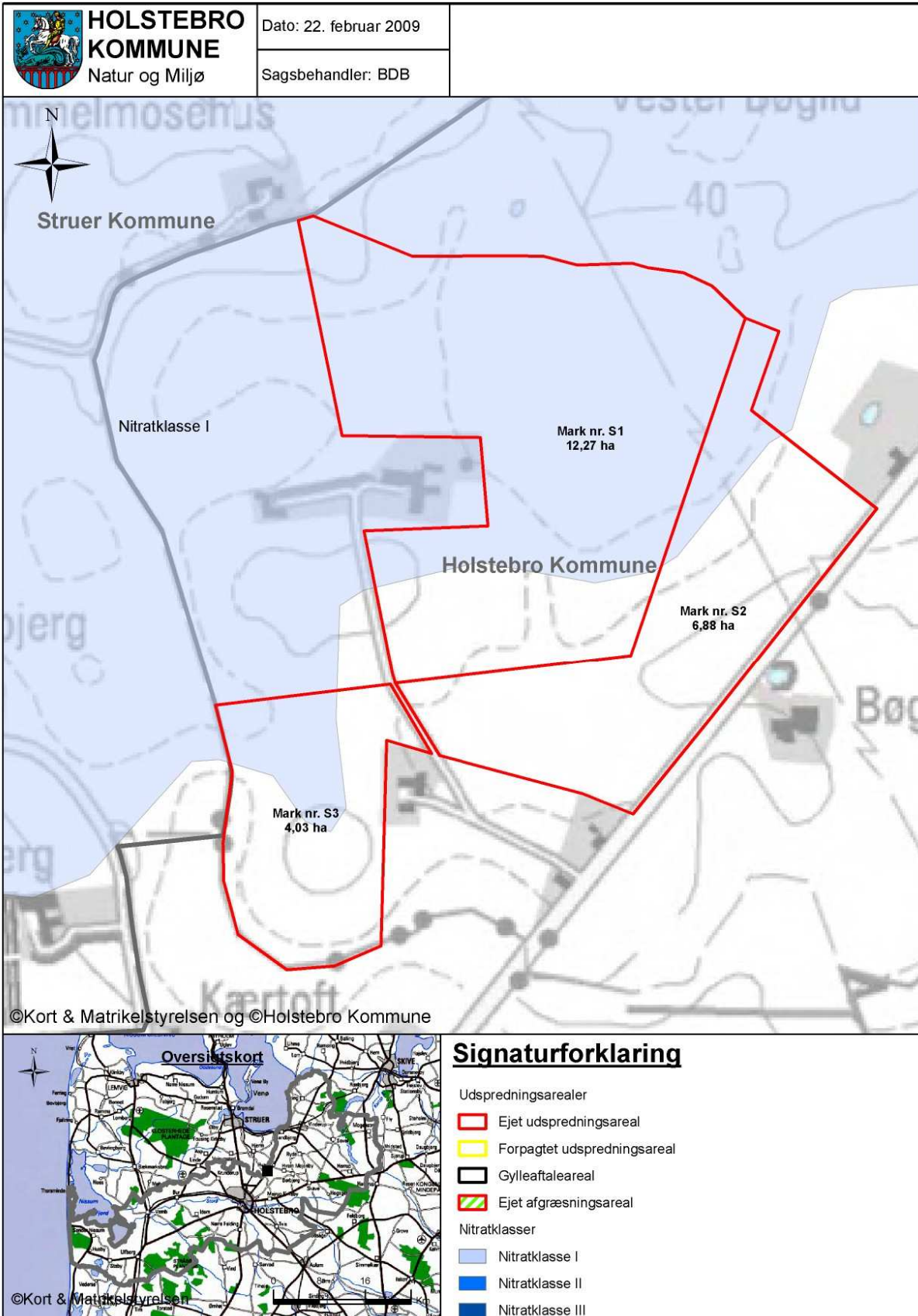
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8-1 – Udspretningsarealer og nitratudvaskningsrisikoområder

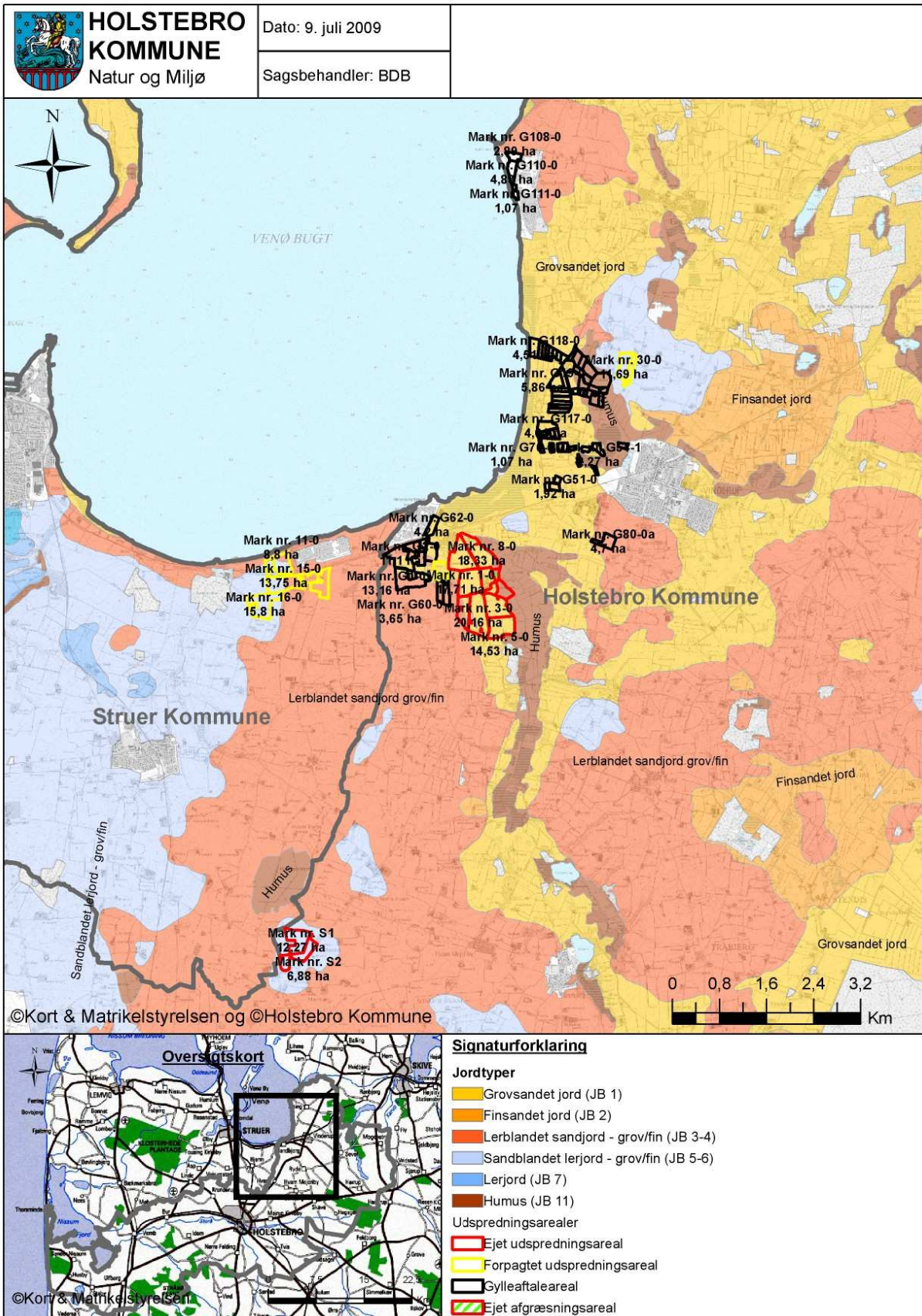

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Udspretningsarealer og jordbundstyper

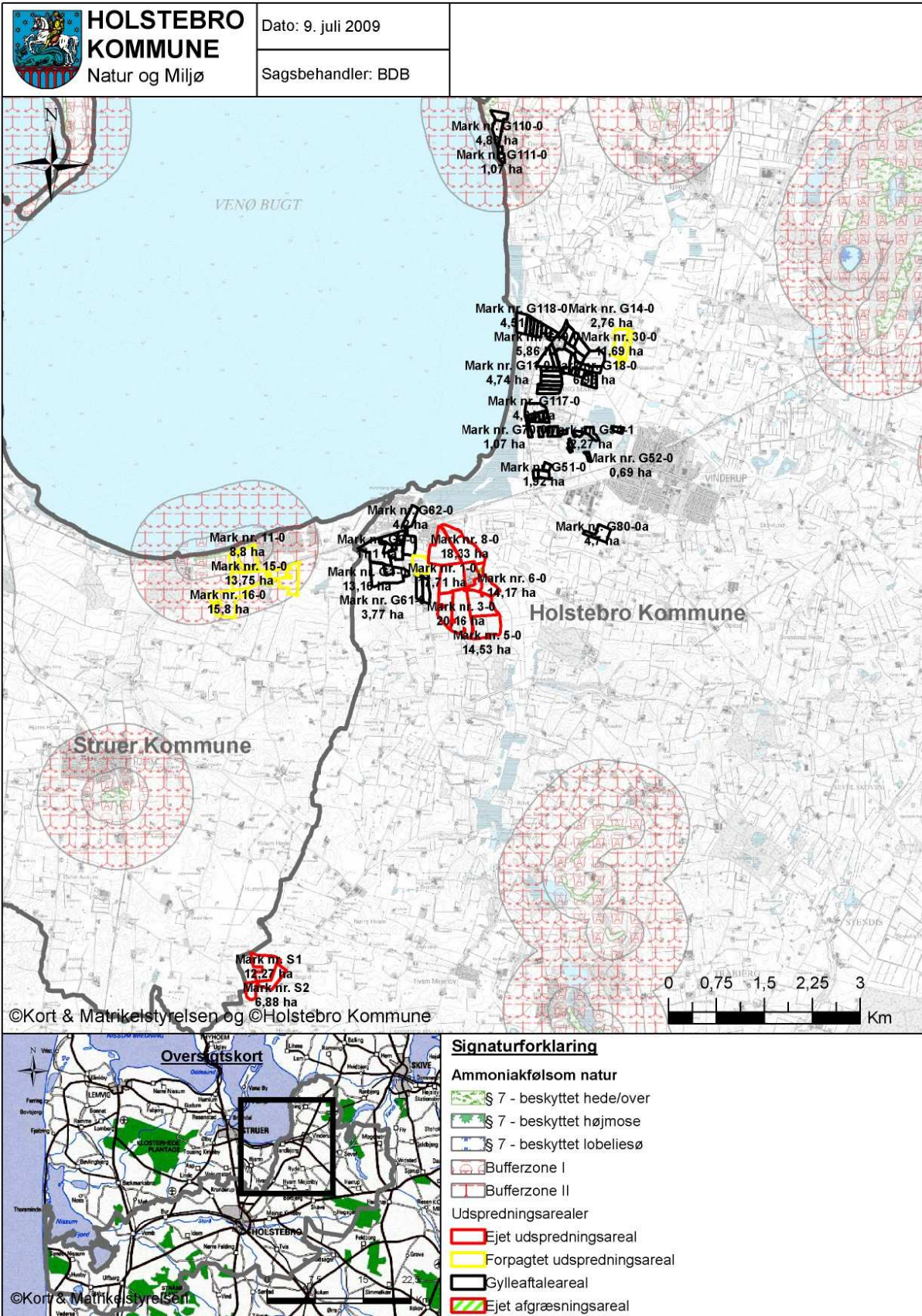
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10-0 – Udspretningsarealer beliggende i bufferzone I og II

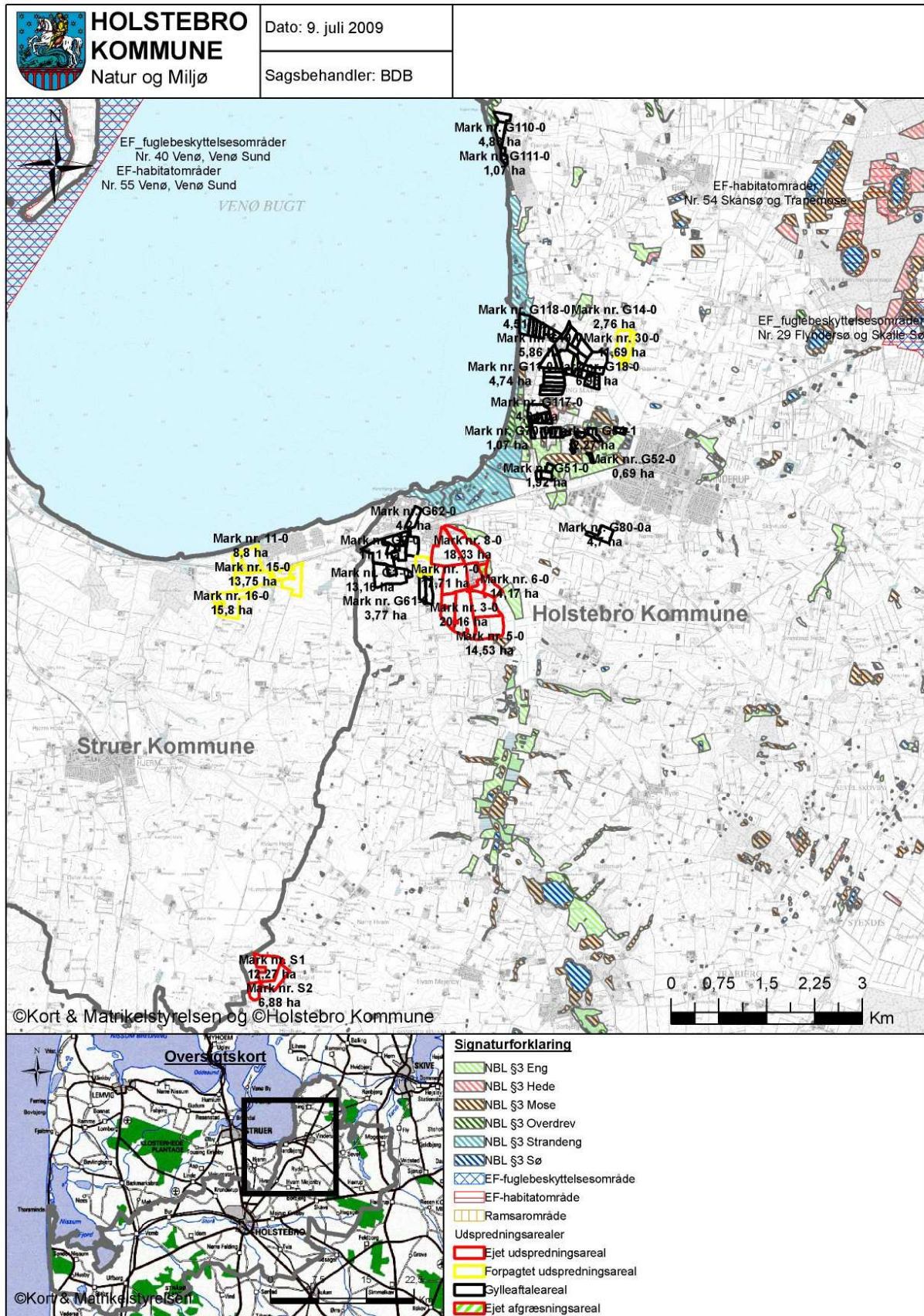
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10-1 – Udspretningsarealer og naturområder i Holstebro Kommune

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

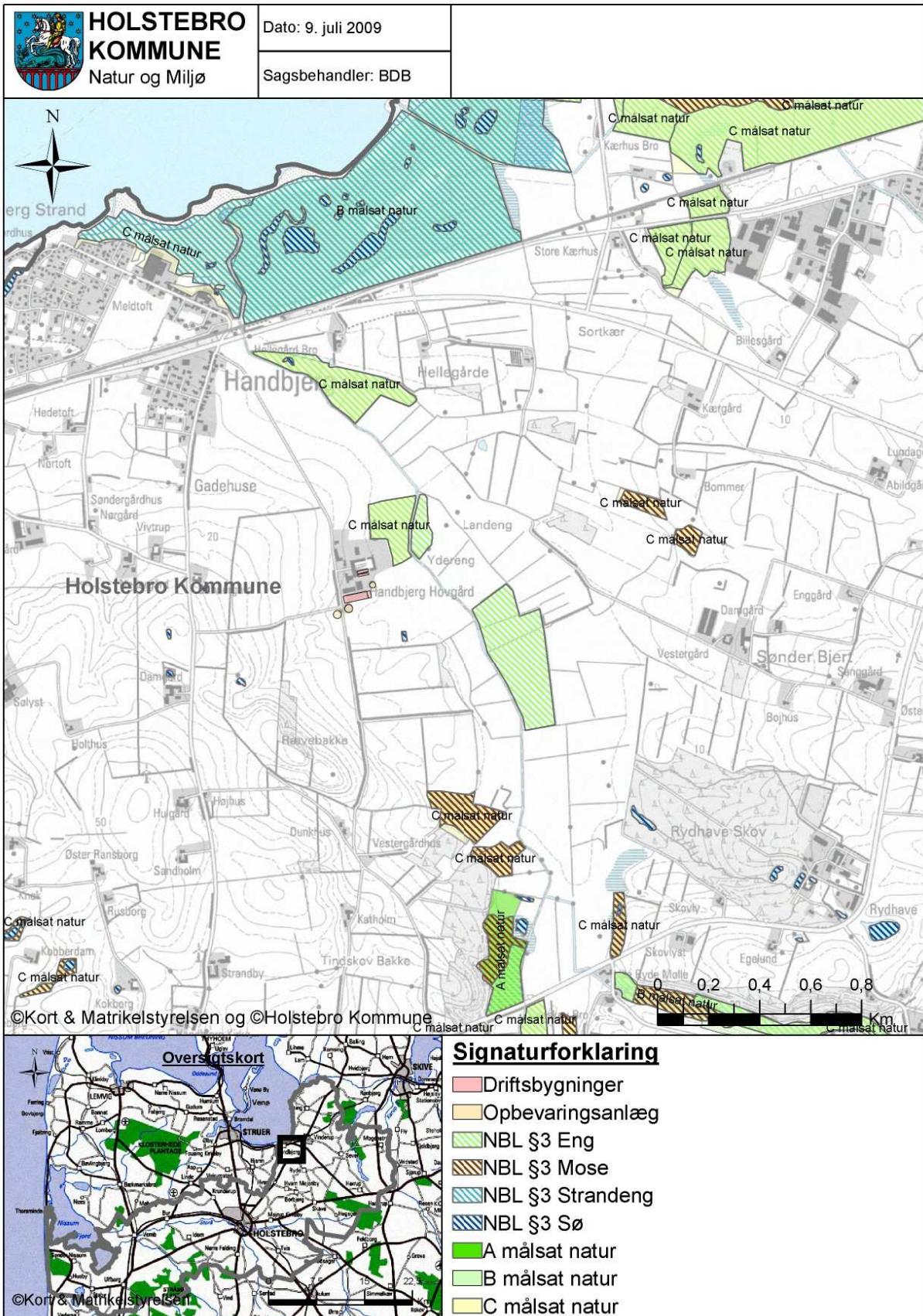
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 10-2 – Husdyrbrugets anlæg og naturområder

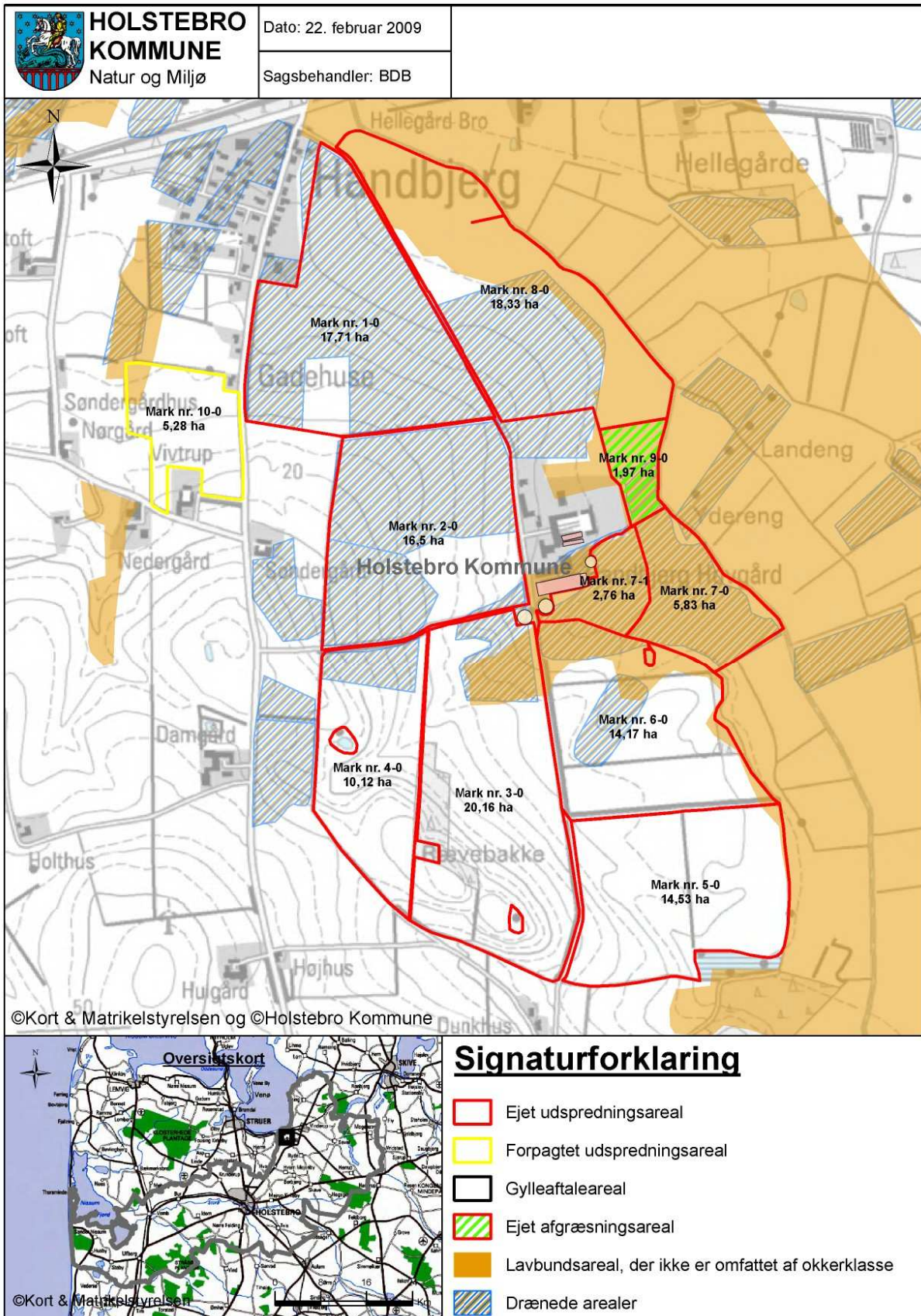
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11-1 – Lavbundsområder uden for okkerklasse og drænedede arealer

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

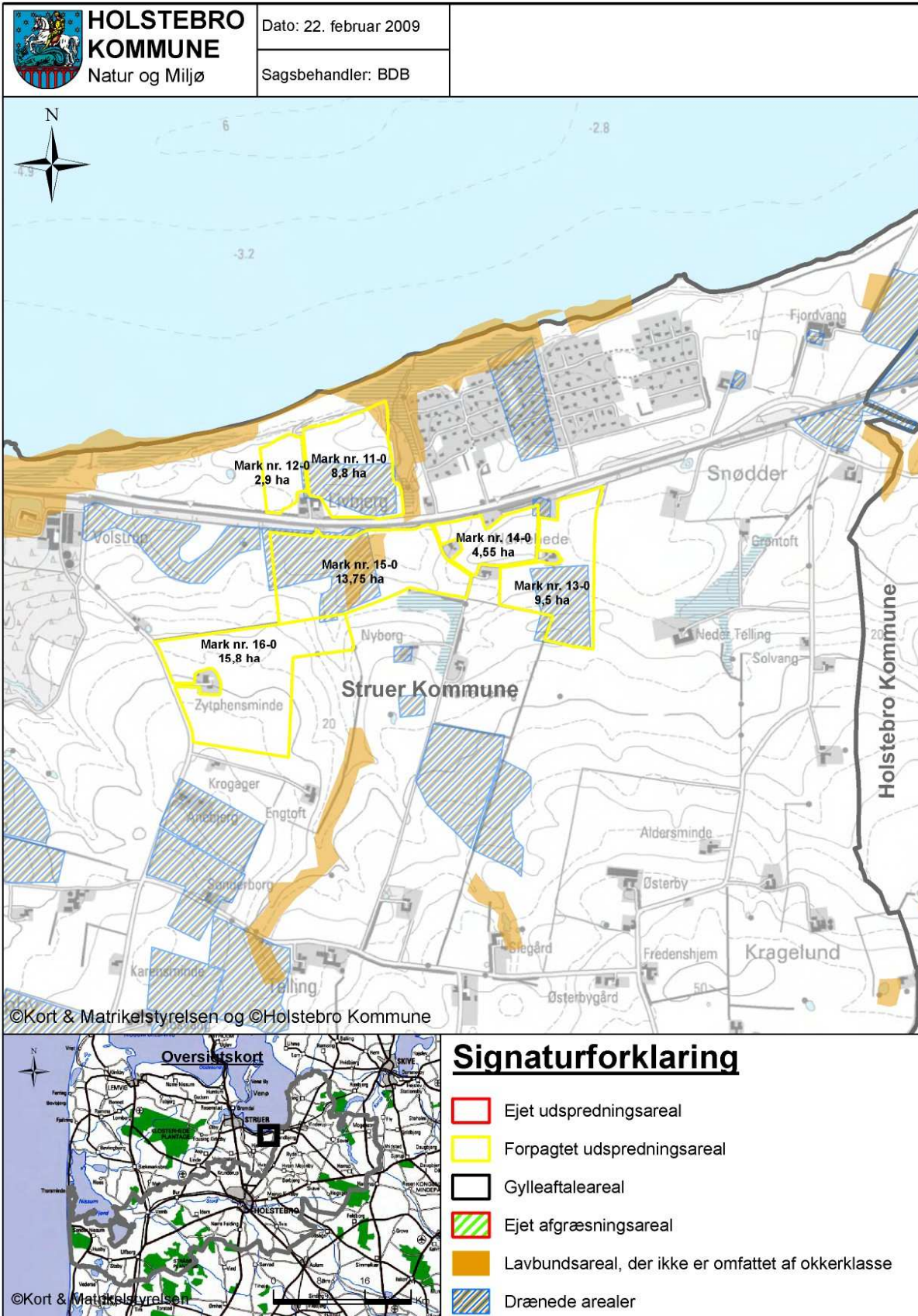
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 11-2 – Lavbundsområder uden for okkerklasse og drænedede arealer

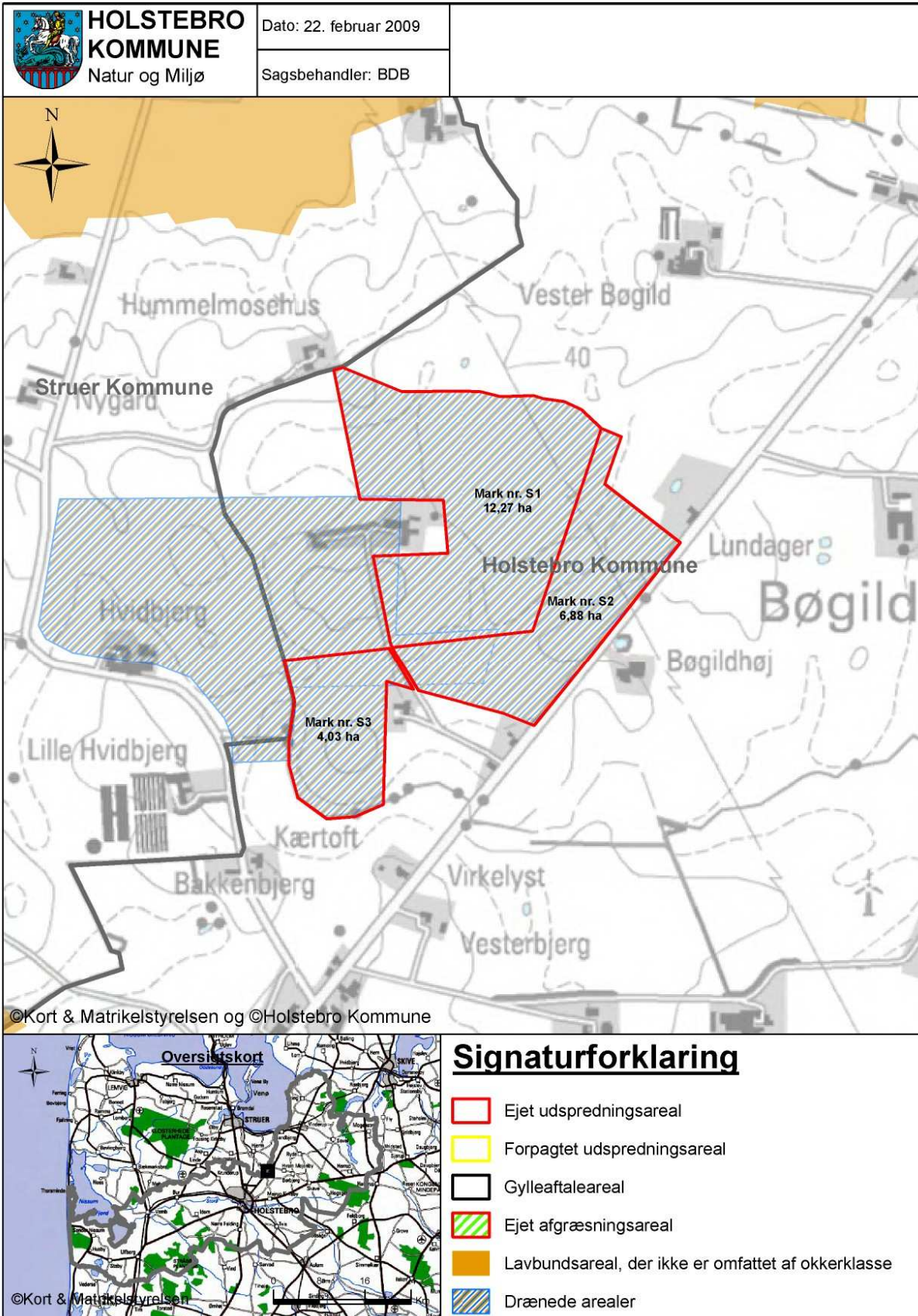

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11-3 – Lavbundsområder uden for okkerklasse og drænedede arealer

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Tabel fra SNS's sædskiftenotat af 27.06.2007

Kvægsædskifter:		Vårkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vinterkorn	Sædskifte-kløvergræs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
K1	6% efterafgr.	45	5	15	20	15	100	98	80	65
K2	10% efterafgr.	42	8	15	20	15	100	96	80	65
K3	6% efterafgr.	36	4	10	30	20	100	94	70	60
K4	10% efterafgr.	33	7	10	30	20	100	92	70	60
K5	6% efterafgr.	26	4	10	40	20	100	94	60	50
K6	10% efterafgr.	24	6	10	40	20	100	92	60	50
K7	6% efterafgr.	17	3	5	50	25	100	88	50	45
K8	10% efterafgr.	15	5	5	50	25	100	86	50	45
K9	6% efterafgr.	8	2	5	60	25	100	86	40	35
K10	10% efterafgr.	6	4	5	60	25	100	84	40	35
K11	6% efterafgr.				70	30	100	80	30	30
K12	10% efterafgr.				70	30	100	80		
K13	Vedvarende græs				100		100	50		

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

 Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13-1 – § 21 vurdering fra Lemvig Kommune for afgrænsningsarealer

---

Lemvig Kommune

30. oktober 2008

Holstebro Kommune
Natur og Miljø
Nupark 51
7500 Holstebro

TEKNIK & MILJØ
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

T: 9663 1200
T: Direkte 9663 1116
E: teknik@lemvig.dk

J: 09.17.15P19-0178

§21-godkendelse af afgrænsningsarealer - Handbjerg Hovgårdvej 5, Holstebro Kommune.

Lemvig Kommunes Natur- og Miljøafdeling har modtaget en forespørgsel fra Holstebro Kommune om afgrænsningsarealer, som hører under Skov og Naturstyrelsens ejendom på Harboøre Tange, beliggende i Lemvig Kommune.

Arealerne indgår i en § 12 ansøgning om udvidelse af et kvægbrug på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup i Holstebro Kommune. Der sendes 50 stk. kvier 6-11 mdr. til afgræsning på Skov og Naturstyrelsens areal på 400-500 ha.

Vurdering i forhold til Miljøstyrelsens kortværk og øvrige udpegninger.
Arealerne på Harboøre Tange er ikke omfattet af nitratklasse eller fosforklasse.

§ 3 arealer og bilag IV arter

Arealerne på Harboøre Tange er alle udpeget som §3-standenge og §3 -søer, se nedenstående kort.

Det vurderes, at afgræsningen tilgodeser beskyttelsen af strandenge og søer i området.

TEKNIK- OG MILJØ

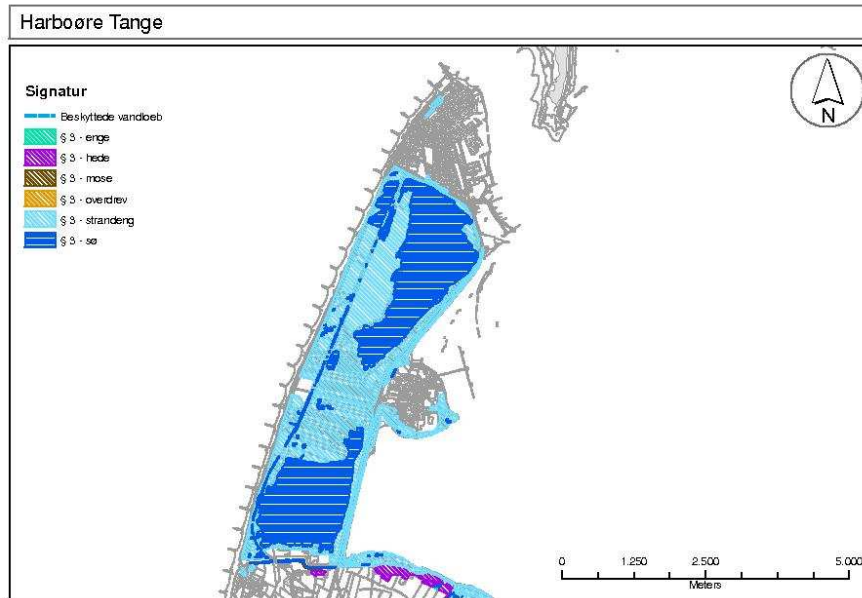
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 13-2 – § 21 vurdering fra Lemvig Kommune for afgrænsningsarealer

---

Figur 1: Kort over §3-arealer ved Harbøre Tange.

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge bilag IV-arters yngle- eller rasteområder. Følgende arter kan tænkes at forekomme i Lemvig kommune: Småflagermus, Birkemus, Markfirben, Odder, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse.

Arterne forekommer sandsynligvis på udspretningsarealerne.

Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt.

Birkemus: er fundet omkring Lemvig. Den lever i en række forskellige naturtyper og skades næppe af projektet.

Odder: kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb og fjorden, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af projektet.

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse: kan forekomme i nærområdets strandenge, vandhuller og fugtige arealer. Afgrænsningen af arealerne gør, at de næppe påvirkes af projektet.

På grundlag af nuværende viden vurderes, at påvirkningen fra udspretningsarealerne ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13-3 – § 21 vurdering fra Lemvig Kommune for afgræsningsarealer

---

Natura 2000

Harboøre Tange er vildtreservatet. Reservatet har til formål at sikre naturværdierne på Harboøre Tange, navnlig gennem opretholdelse af strandenge, klitarealer og brakvandslaguner og at sikre Harboøre Tange, Sønderholmene, Plet Enge, Rønland Sandø og en del af Nissum Bredning som raste-, fouragerings- og yngleområde for vandfugle.

Afgræsningen vurderes ikke at have negative konsekvenser for naturtyperne, da der ikke inddrages nye arealer eller negative konsekvenser for vandfuglene i området.

Hele Harboøre ligger i EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde, nr. 28, der omfatter Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø. Lemvig Kommune vurderer, at afgræsningen ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jf. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

Konklusion:

Lemvig Kommune vurderer at afgræsningen af Harboøre Tange ikke har negative konsekvenser for naturtyper, dyre og fugleliv i området.

Hvis der er spørgsmål til sagen, kan jeg kontaktes på tlf. 9663 1116.

Venlig hilsen

Inger Hejlesen

Miljømedarbejder

Bilag 14-1 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

---

STRUER KOMMUNE

Holstebro Kommune
Natur og Miljø
att. Brian Dal Bak

Rådhuset
Natur- og Miljøafdelingen

Telefon 96848455
Telefax 96848409

teknisk@struer.dk

Dato: 26. februar 2008
J.nr.: 09.00.00-G00-1-07
1/6

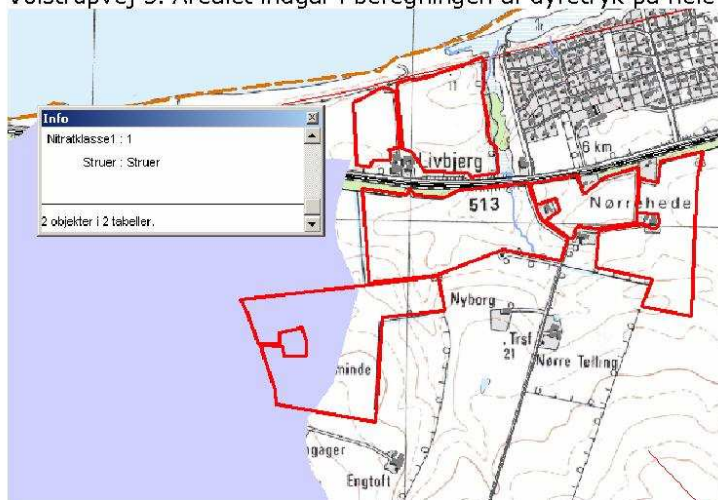
§ 21 udtalelse vedr. udspretningsarealer på Vinderupvej 11, Tellingvej 9 og Volstrupvej 3, 7600 Struer

Struer Kommunes Natur- og Miljøafdeling har modtaget en forespørgsel fra Holstebro Kommune om udspretningsarealer, som ligger på Vinderupvej 11 og Tellingvej 9 (mark 11-0, mark 12-0, mark 13-0 mark 14-0, mark 15-0) og Volstrupvej 3 (mark 16-0), 7600 Struer.

Arealerne indgår i en § 12 ansøgning om udvidelse af et kvægbrug på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup i Holstebro Kommune.

Vurdering i forhold til Miljøstyrelsens kortværk (SNS's kortværk)

Som det fremgår af § 12 ansøgningskemaet ligger ca. ½ af mark nr. 16-0, svarende til 8,4 ha i nitratklasse I. Marken hører under ejendommen Volstrupvej 3. Arealet indgår i beregningen af dyretryk på hele bedriften.

Rådhuset
Struer Kommune
www.struer.dk

Postboks 19
Østergade 11-15
DK-7600 Struer

Telefon 96 84 84 84
Telefax 96 84 81 09
E-post struer@struer.dk

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

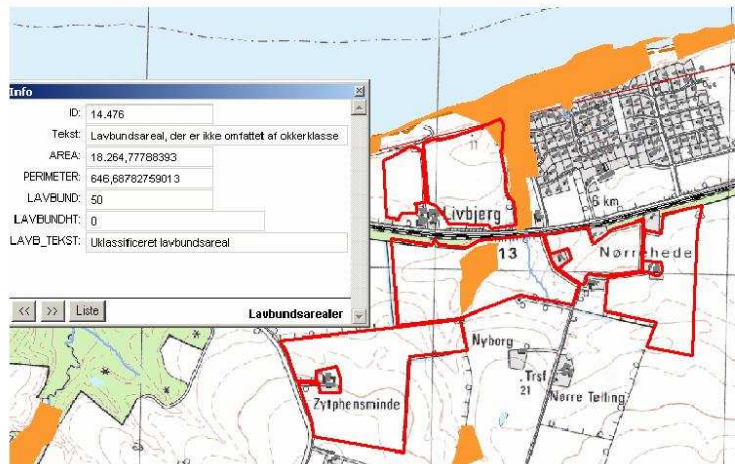
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 14-2 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

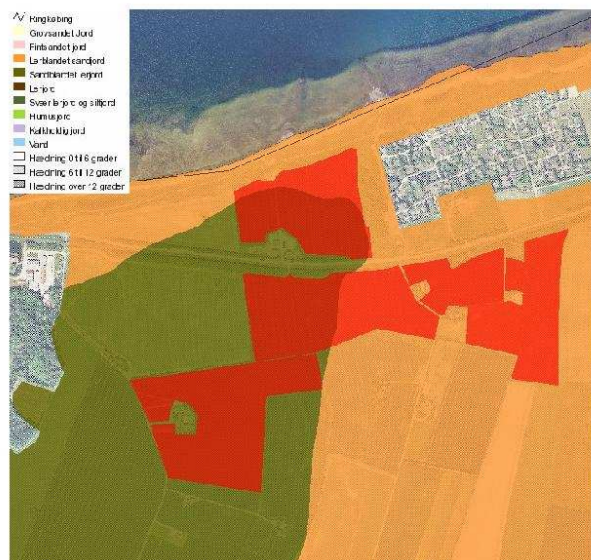
2/6

På en mindre del af mark 15-0 er registreret et uklassificeret lavbundsareal. Det samme gælder for det nordøstligste hjørne af mark 11-0. Alle udspretningsarealer ligger i oplandet til Limfjorden (Venø Bugt) men uden for fosforfølsomt opland til Natura 2000.

Udspretningsarealerne ligger dels på sandblandet lerjord (jb4-grøn farve) og lerblandet sandjord (jb3-orange farve).

Ingen af arealerne ligger på jord som skræner mere end 12 grader mod søer og vandløb.

Rådhuset
Struer Kommune
www.struer.dk

Postboks 19
Østergade 11-15
DK-7600 Struer

Telefon 96 84 84 84
Telefax 96 84 81 09
E-post struer@struer.dk

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 14-3 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

3/6

Gis-søgning

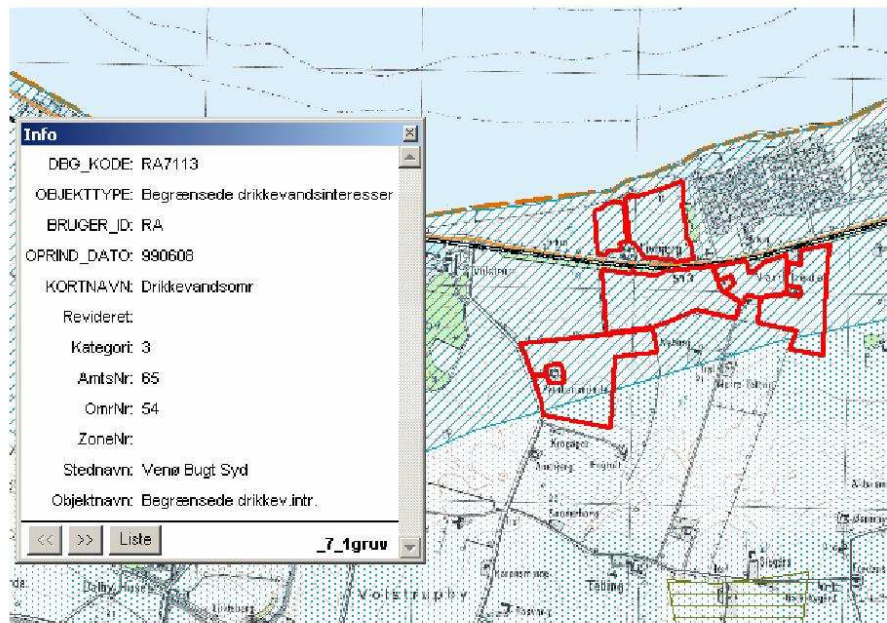
Mark 11-0 og mark 12-0 ligger indenfor strandbeskyttelseslinien, som kun har betydning ved byggeri.

En stor del af udspretningsarealerne ligger i kystnærhedszonen, som ingen betydning har for driften af arealerne.

Der er registreret et beskyttet dige syd for mark 13-0. Der er ikke registreret andre fredninger eller fortidsminder på arealerne.

Grundvand

Alle arealer ligger i område med begrænsede drikkevandsinteresser og uden for nitratfølsomme indvindingsområder.

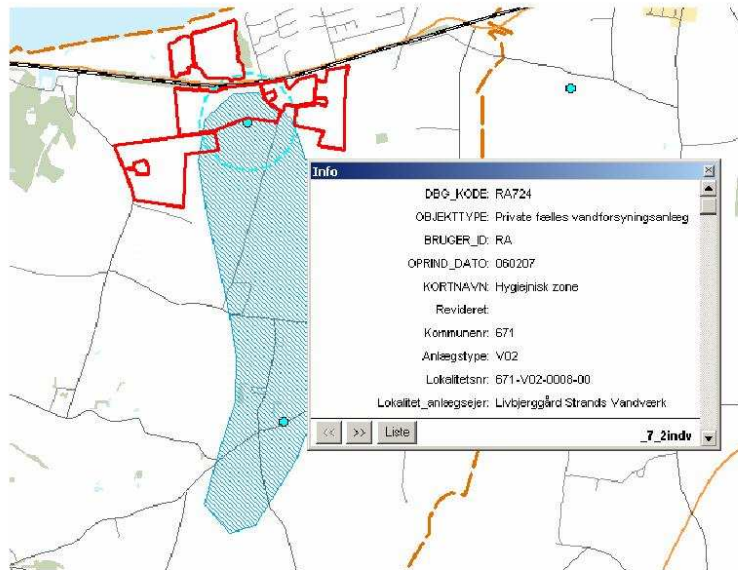

Bilag 14-4 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

---

4/6

Dele af markerne 14-0, 15-0 og 16-0 ligger inden for hygiejnezone til Livbjerggård Strand Vandværk.

Struer Kommunes Grundvandsafdeling ønsker at se beregninger for niveauet for nitratudvaskningen på arealer som ligger inden for hygiejnezone.

§ 3 arealer og vurdering i forhold til bilag IV-arter.

De nordligst beliggende arealer grænser op til et § 3 overdrev og en § 3 mose

---

Bilag 14-5 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

---

5/6

Se nedenfor for vurdering af § 3 arealer og mulig påvirkning af bilag 4 arter.

Arealerne er i dag marker i omdrift. Nord for markerne er der 2,55 ha overdrevsskrænter, som ikke er tegnet ind på Skov & Naturstyrelsens kort med heder og overdrev, som er omfattet af 1000 meter bufferzoner omkring kvælstoffølsomme naturområder. I overdrevsarealet, der er C-målsat, er der kun fundet ret almindelige planter. Det vurderes, at lovgivningens generelle bestemmelser tilgodeser beskyttelsen af overdrevet.
Se vedlagte kort med § 3-arealer

I henhold til habitatdirektivets artikel 12 må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge bilag IV-arters yngle- eller rasteområder.

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Struer kommune: Småflagermus, Birkemus, Markfirben, Odder, Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse.

Arterne forekommer næppe på udspretningsarealerne.

Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt.

Birkemus: er fundet omkring Struer. Den lever i en række forskellige naturtyper og skades næppe af projektet.

Odder: kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb og fjorden, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: er udbredt i store dele af landet, men er ikke fundet i området.

Stor vandsalamander, Spidssnudet frø, Løgfrø og Strandtudse: kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Afstanden til disse er dog så stor, at de næppe påvirkes af projektet.

På grundlag af nuværende viden vurderes, at påvirkningen af udvidelsen ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV-arter.

Bilag 14-6 – § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

---

6/6

Konklusion

Struer Kommune ønsker at der udføres nitratudvaskningsberegninger på udspredningsarealer, som ligger i hygiejnezonen til Livbjerggård Strand Vandværk.

Ansøger skal gøres bekendt med at al gylle skal nedfældes i sort jord og på fodergræs i en afstand af 1000 m fra et ammoniakfølsomt § 3 overdrev nord for markerne 11-0 og 12-0.

Med venlig hilsen

Sidsel Nyborg

Kopi sendt til:

Karl Iver Jensen, Vinderupvej 3 (ejer også Tellingvej 9), 7560 Hjerm
Claus V. Drechsler, Volstrupvej 3, 7560 Hjerm

Bilag 15 – Svar på § 21 vurdering fra Struer Kommune vedr. grundvandsforhold

Holstebro d. 25. april 2008

Notat vedr. udvaskning på de arealer, som ligger i indvindingsområde til Livbjerggård Vandværk (mark 11, 14, 15 og 16).

Der er lavet beregninger på udvaskning på alle arealer til Handbjerg Hovgårdsvej 5, som ses af tabellen nedenfor. I Handbjerg Hovgårdsvej 5' sagen ser udvaskningen sådan ud:

	kg N/ha	Korrigeret til "0-rest"	Reduceret N-norm
Bedrifts N-overskud:	115,8	110,7	110,7
Areal :	194 ha		
Besætning :	0 dyreenheder		
Fordeling af N-overskud			
	kg N/ha	Korrigeret til "0-rest"	100 % af N-norm <input type="text" value="100"/> <input type="button" value="OK"/>
Ammonium tab, stald	0,0	0,0	0,0
Ammonium tab, lager	0,0	0,0	0,0
Denitrifikation, lager	0,0	0,0	0,0
Markoverskud	115,8	110,7	110,7
Ammonium tab, afgræsning	0,0	0,0	0,0
Ammonium tab, udbringning husdyrgødning	12,2	12,2	12,2
Ammonium tab, udbringning kunstgødning	2,6	2,6	2,6
Denitrifikation, jord	20,6	21,7	21,7
Ændring i jordpuljen	6,3	7,4	7,4
N-udvaskning (kg N/ha)	62,8	66,7	66,7
Rest	11,4		
N-udvaskning (mg NO ₃ /l)	52,5	55,8	55,8

Udvaskningen er generelt set på 56 mg/l i gennemsnit over ejendommen. For at lave en vurdering af de sårbare arealer til vandværket er der lavet en ny beregning (som en §16). Der holdes det samme dyretryk, sædskifte m.m. Det eneste som ændres i forhold til ovenfor er jordtypen, som på de aktuelle marker er jB5 eller derover.

Dette giver følgende udvaskning:

Beregning på 1 ha i hygiejnezone lavet i en §16 ansøgning:

	kg N/ha	Korrigeret til "0-rest"	Reduceret N-norm
Bedrifts N-overskud:	115,9	111,4	111,4
Areal :	1 ha		
Besætning :	0 dyreenheder		
Fordeling af N-overskud			
	kg N/ha	Korrigeret til "0-rest"	100 % af N-norm <input type="text" value="100"/> <input type="button" value="OK"/>
Ammonium tab, stald	0,0	0,0	0,0
Ammonium tab, lager	0,0	0,0	0,0
Denitrifikation, lager	0,0	0,0	0,0
Markoverskud	115,9	111,4	111,4
Ammonium tab, afgræsning	0,0	0,0	0,0
Ammonium tab, udbringning husdyrgødning	16,0	16,0	16,0
Ammonium tab, udbringning kunstgødning	1,7	1,7	1,7
Denitrifikation, jord	30,0	31,0	31,0
Ændring i jordpuljen	4,0	5,0	5,0
N-udvaskning (kg N/ha)	54,1	57,7	57,7
Rest	10,1		
N-udvaskning (mg NO ₃ /l)	46,9	50,0	50,0

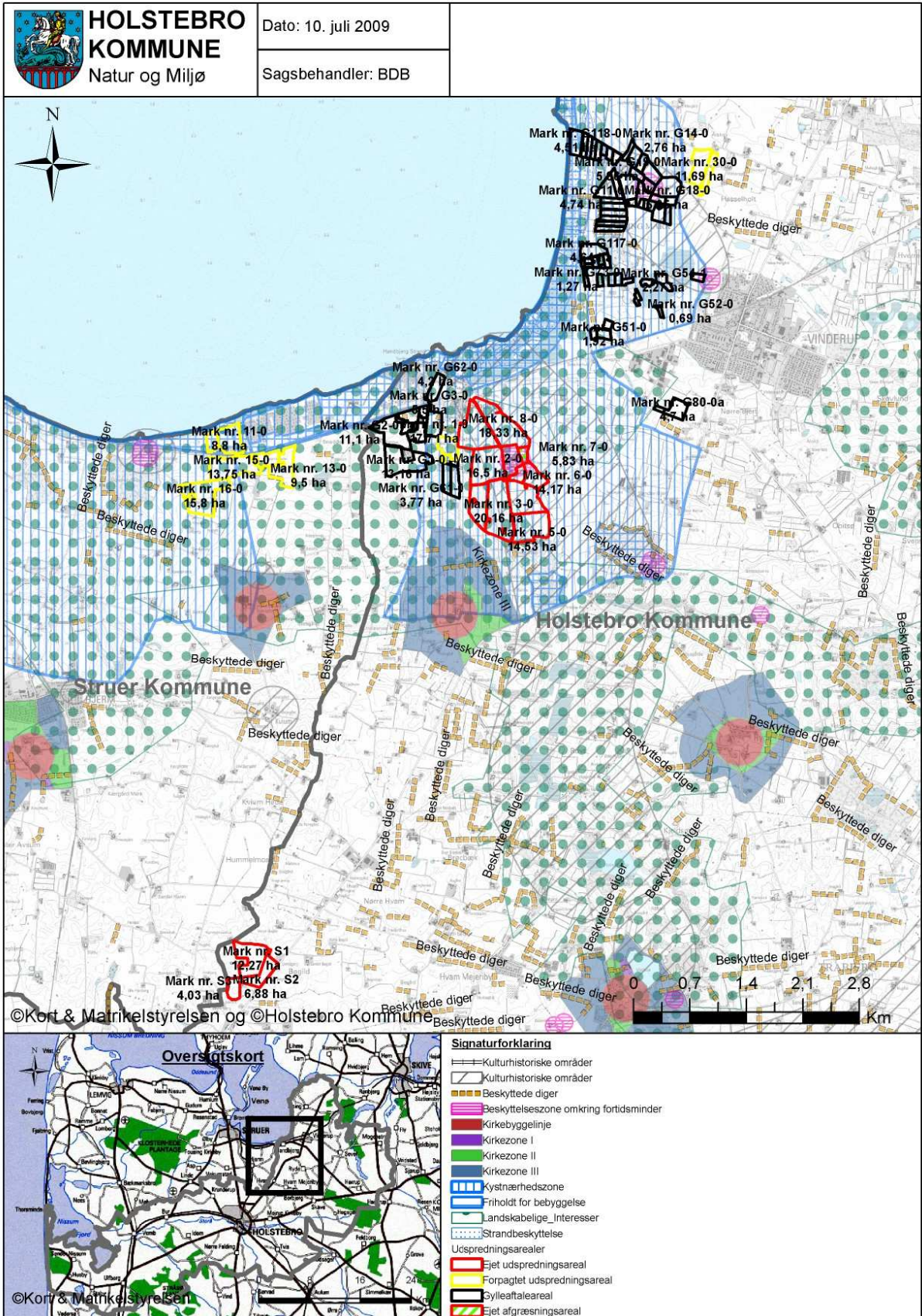
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Kultur- og landskabsområder

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 17 – Driftsjournal - del 1 / 2

Vedrører bl.a. vilkår 2, 9, 13, 14, 15, 25, 30, 45, 48, 49 og 52

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07 2008/2009					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race					
kvier (24-26 mdr.), tung race					
kvier (11-24 mdr.), tung race					
kvier (6-11 mdr.), tung race					
småkalve (0-2 mdr.), tung race					
småkalve (2-6 mdr.), tung race					
tyrekalve (40-50 kg), tung race					

*Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor ovenstående alders- eller vægtintervaller er anvendt

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt*	150 meter

I forhold til Handbjerghus Ungdomskostskole, Handbjerg Hovgårdvej 3, 7830 Vinderup regnes afstanden i forhold til forstanderboligen.

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1	1825 m ³						
Gyllebeholder nr. 2	2800 m ³						
Gyllebeholder nr. 3	3000 m ³						
....							

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Driftsjournal - del 2 / 2

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 3. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 18 – Kommentar til forslag til miljøgodkendelse af Handbjerg Hovgård fra Jens Nørgaard Christensen, Hedegårdvej 15, 7500 Holstebro

---

29 MAJ 2009

Natur og Miljø

Til
TEKNIK- OG MILJØ
Natur og Miljø
Nupark 51
7500 Holstebro
att. Biolog Brian Daniel Bak

Borbjerg 26.05.2009

Fra
Jens Nørgaard Christensen
Hedegårdvej 15, Borbjerg
7500 Holstebro

Vedr. Forslag til miljøgodkendelsestillæg af Handbjerg Hovgaard
Hovgårdvej 5 7830 Vinderup

Undertegnede meddeler herved, at jeg på min ejendom Hedegårdvej 15 7500 Holstebro ikke længere modtager gylle fra Handbjerg Hovgård. Se bilag 7 – Arealer del 5/5 side 78

Mvh. Jens Nørgaard Christensen

Tel. nr. 97-461108
Mob. Nr. 20113308
e-mail amjc@email.dk

Holstebro Kommunes bemærkninger til kommentar

Holstebro Kommune har rejst ovenstående problematik overfor ansøger, der har indgået aftale om overførsel af gylle til ny aftalearealer beskrevet i skema 1. De nye aftalearealer er beliggende i nitratklasse I, og arealerne kan derfor ikke indgå i miljøgodkendelsen før, disse er godkendt i henhold til § 16 i husdyrloven. Som følge heraf er der i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at den del af udvidelsen af dyreholdet, der er afhængig af indgåelse af gylleaftale ikke må bringes til udførelse før aftalearealerne er miljøgodkendt af Holstebro Kommune.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 19 – Danmarks Naturfredningsforenings kommentarer til forslag til § 12 miljøgodkendelse af kvægbrug på Handbjerg Hovgårdvej 5, 7830 Vinderup

---

Holstebro Kommune
Teknik og Miljø
7500 Holstebro

06.06.2009

Danmarks
Naturfredningsforening

Kommentarer til forslag til § 12 miljøgodkendelse af kvægbrug på Handbjerg Hovgårdsvej 5, 7830 Vinderup

DN Holstebro har gennemlæst forslaget, hvilket har givet anledning til følgende bemærkninger:

Til vilkår 8 – DN finder det betænkeligt, at man tillader udsving på 5 DE over de maksimalt tilladte dyreenheder som et gennemsnit over 3 år, uden at det ved en beregning i husdyrgodkendelse.dk er vist, hvilken ekstra ammoniakemission og lugtemission dette i værste fald vil give anledning til og uden at der er foretaget en miljømæssig vurdering af disse ekstra emissioner.

Det skal bemærkes, at vilkår 8 ikke stemmer overens med beskrivelsen på side 26 om den ansøgte produktionsstørrelse.

DN forslår at man fastholder vilkårsteksten: Det tillades at fordelingen mellem køer og opdræt varierer **indenfor** de maksimale 392,23 DE med en forskydning på indtil 3 (5) DE imellem de enkelte dyretyper.

Til vilkår 10 – DN finder det betænkeligt at tillade etablering af kalvehytter uden fast bund efter byggeblad nr. 095.03-03, da det af byggebladet bl.a. fremgår at der kun må anvendes fodermidler med begrænset indhold af væske. Småkalvene bliver fodret med mælk de første 6-8 uger af deres levetid, hvilket vil være i strid med byggebladet.

Etablering af en dybstrølesmåtte kræver at gødningsmåtten ligger i kalvehytten i min. 3-4 mdr., før det må forventes at være kompostlignende. En almindelig kalvehytte vil ikke være dimensioneret til at kunne indeholde en sådan gødningsmåtte. Desuden fremgår det af beskrivelsen, at kalvehytterne vil være flytbare, hvilket ikke harmonerer med anvendelsen af dybstrølesmåtter.

På baggrund af ovenstående mener DN, det vil være miljømæssigt uhensigtsmæssigt at tillade kalvehytter uden fast bund og afløb.

DN foreslår derfor at det sidste punktum af vilkår 10 udelades.

Til vilkår 24, 25 og 26 – DN foreslår at vilkårene udgår, da forholdene reguleres ved bek. nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler og foreslår at teksten flyttes om i beskrivelsen og vurderingen af sprøjtemidler og medicin.

Til vilkår 64 – der er en fejl i teksten sidste linje – "et K6-skema" - bør rettes til "et K6-sædske". Beskrivelsen side 41 afsnit om ammoniakdeposition på naturbeskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3 samt højt målsatte naturområder:

DN finder det uacceptabelt at man blot bemærker, at der ligger et A-målsat rigkærsområde med en fin flora af flere orkidearter og at tålegrænsen for området mht. ammoniakbelastningen **muligvis** er overskredet, hvorfor man ikke kan udelukke at udvidelsen vil have en vis negativ virkning på rigkæret. DN mener, at man trods den store afstand på 1,5 km bør foretage en beregning af kvælstofnedfaldet og derudfra sammenholdt med baggrundsbelastningen for området bør revurdere, om der kan meddeles en godkendelse til projektet uden yderligere ammoniakreduktion.

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening i Holstebro

Ole Primdahl
Formand, DN Holstebro

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommunes bemærkninger til Danmarks Naturfredningsforenings kommentarer

Vedr. vilkår 8

Slåfejlen på side 26 og i vilkår 8 er rettet, så produktionen er i overensstemmelse med dyreenhedsberegningen i skemaet på side 26. Vilkår 8 er ændret, så den maksimalt tilladte produktion ikke oversiger de forudsætninger konsekvensberegninger er baseret på.

Vedr. vilkår 10

Det anførte byggeblad nr. 95.03-03 er et skemasæt til beregning af dyreenheder jvf. bilag 1 til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Holstebro Kommune formoder, at der henvises til byggeblad nr. 95.03-04 omhandlende stald uden fast bund til får/geder. I dette byggeblad angives det rigtigt nok, at normale fodermidler som halm, hø, ensilage, korn og kraftfoder må anvendes. Hvorimod roer, melasse, roeffald og lignende våde fodermidler kun må anvendes med maksimum 25 % af den samlede tildelte fodermængde beregnet på tørstofbasis. Etablering af dybstrøelsesmåtten i ovennævnte byggeblad er imidlertid 50 % tyndere end den dybstrøelsesmåtten, der er stillet vilkår om i vilkår 10, jvf. byggeblad nr. 95.03-01 omhandlende etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse. I dette byggeblad er der ikke et lign. krav til fodersammensætning. I kalvehytterne er der et areal på min. 2 m². I byggebladet anføres det, at der bør være ca. 1m² dybstrøelsesmåtten for hver 100 kg. legemsvægt. Kalvene går i kalvehytterne i maksimalt 2 mdr., hvilket svarer til ca. 40-65 kg, hvorefter de flyttes til kvistald II. Dette svarer til en gennemsnitlig belægning på under 30 kg legemsvægt pr. m², hvilket er under 1/3 af byggebladet krav. Holstebro Kommune vurderer derfor, at det stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse er tilstrækkeligt til, at forhindre punktkildeforurening eller næringsstofudvaskning fra kalvehytteområdet. Dog vil Holstebro Kommune tilføje følgende til vilkår 10: "*Giver anvendelsen af dybstrøelsesmåtten anledning til gener eller forurening, kan godkendelsesmyndigheden meddele påbud om, at kalvehytter skal placeres på et befæstet areal, der opfylder specifikationerne i vilkårets 1. afsnit.*"

Vedr. vilkår 24, 25 og 26

Bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler trådte i kraft, mens miljøgodkendelsen var i høring hos ansøger. Kommentaren er taget til efterretning, og de tidligere vilkår 24-26 er udgået af miljøgodkendelsen. De lovpligtige krav indgår nu i beskrivelse og vurderingsafsnittet under sprøjtemidler og medicin samt driftsforstyrrelser eller uheld.

Vedr. vilkår 64

Fejlen er rettet i vilkåret.

Vedr. ammoniak og beskyttet natur.

Kommentaren er taget til efterretning, og afsnittet (nu på side 42) er blevet suppleret med en beregning af ammoniakdepositionen det A-målsatte rigkærsområde.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927